

VRAAGT DIT BLAD AAN DE KIOSKEN!

SOCIAAL-POLITIEK WEEKBLAD

Nadruk toegestaan, mits met volledige bronvermelding

Algemeen Bestuurder: J. NIJSSE
Hoofddirecteur: GEORGE KETTMANN JR.
Redacteuren: PIETER EMIEL KEUCHENIUS,
ERNST C. H. LOCHT en Dr. P. MOLENBROEK

Abonnementenprijs voor Nederland f 1.25 p. kw.; f 4.75 p. jaar.
Buitenland f 6.— per jaar; alles franco per post. Losse
nummers 11 cents. — Advertentietarieven op aanvraag.
Redactie en Administratie PRINSENGRACHT 346,
AMSTERDAM, Postbus 367, Telefoon 38895, Giro 322600

In het no. van 31 Juli jl. van „De Waag” verscheen een hoogst be-
langwekkend artikel van mr W. Nije, getiteld „Om de Rijksgedachte”.
In zooverre het nader inging op een stuk „Het wezen der Rijksgedachte” van mr H. A. M. v. d. Heyden, voorkomende in de Juli-
nummering van „De Waag”, was mr Nije’s artikel een tegenoverge-
steld poliemisch: anderzijds echter bevatte het verschillende positieve
elementen, die thans ook zullen doordringen tot een ander publiek
dan b.v. den lezerskring van „Storm”.

De lezing van dit opstel in „De Waag” viel merkwaardigerwijze bij mij samen met mijn vertrek naar Avegoor, waar de ingespannen geestelijke en lichamelijke scholing nauwelijks tijd overlaat, om zoo- als anders zekere uitingen in de „buitenwereld” te toetsen aan de nieuwe waarden, die straks ten volle tot gelding zullen komen. Het merkwaardige bestaat echter vooral hierin, dat mr Nije in „De Waag” op zijn wijze uitspreekt wat tenslotte de kern van deze scholing in Avegoor uitmaakt: de wording eener Germaansche eenheid en als zoodanig de geboorte van het Rijk.

Terecht haalt mr Nije eenige treffende zinsneden uit „Storm” van 24 Juli jl. aan, waarin o.m. wordt verklaard, dat de Rijksidee, zoolang ze niet boven het staatskarakter zal zijn uitgegroeid, niet beantwoordt aan de gedachte, waarvoor wij strijden. De eenigszins „objectief” aandoende onderkop van zijn artikel „Staatsconstructie of Groot-Germaansche samenleving?” moet dan ook worden verstaan als: géén staatsconstructie, maar Groot-Germaansche eenheid! De kruideniers mogen dan vragen of zij bij deze oplossing wel voldoende baat zullen vinden, voor ons gaat het „subjectieve” van ons strijdend geloof elke schrielse overweging te boven. Wij zijn er dankbaar voor, uit een langzaam wegterend isolement te zijn bevrijd en dáárdoor in staat te zijn, ons in een volksdienende taak te kunnen ontplooiën naar onzen aard en naar onze vermogens.

De nieuwe tijd maakt voorgoed een einde aan elke willekeur, elk dogma en elk geweld. Dat is het wat Avegoor bezielt en dat is ook hetgeen tot uitdrukking komt in een zoo rustig en juridisch gesteld artikel als dat van mr Nije. Bij vergelijking verkiezen wij verre den wil tot het stoutmoedige, het spontane, waartoe de harde leerschool in Avegoor ons dwingt, boven het bedachtzame betoog; wij zoeken eerder het waagstuk dan het logisch bewijs. Maar tegelijk toch, wanneer wij vergelijken, treft ons het overeenkomstige: de Rijksgedachte, niet als een onvermijdelijke structuur, maar als een samentrekken van alle Germaansche kracht, om tot een edel en vruchtbaar leven te geraken — de Rijksgedachte als de macht van een onsterfelijk ras, waartoe ook wij behooren.

En daarmee verwijderen wij ons voorgoed van hetgeen mr Van der Heyden in „Studentenfront" heeft verdedigd — nl. van een zelfstandigen staat Nederland naast het Duitsche Rijk, ook al wordt het recht op hegemonie van dit Rijk erkend. Het belangrijke geschrift „Oostland" van onzen medefedacteur Keuchenius bewijst op zichzelf reeds, hoe noodlottig het voor ons volk zou zijn, wanneer de politiek niet de cultuur, gebonden door het ras, als leidende gedachte zou erkennen. Immers, deze rasgedachte is de levende waarheid van het Rijk: zij komt niet van buitenaf op ons toe, maar leeft in ons, ook al zal zij — na de joodsch-democratische overwoekering — sterker tot bewustzijn moeten komen.

Door voor een staatsche constructie te ijveren, zouden onze boeren der Oostkolonisatie botweg worden buitengesloten, terwijl het ons

volksbelang is, dat juist deze pioniers blijvend tot ons volk behooren. Dit is uitsluitend mogelijk, door de grenzenpolitiek te verwerpen. Men moet hieruit niet willen opmaken, dat wij ons eigen cultuurgood — de dialectische sfeer van deze lage landen — verguizen: deze schakelen en zullen tot den rijkdom der Germaansche minne bijdragen. Het zou eughartig zijn te vreezen, dat wij dit Germaansche leven niet op Nederlandsche wijze zouden beleven; daarom is het volmaakt overbodig, op dat Nederlandsche zooveel nadruk te leggen. Dit ontstaat als het accent eener cultuur intuïtief.

Ook in onze lage landen is een nieuwe tijd ingeluid: een nieuw socialisme. De erkenning van een Duitsche machtsfeer op een Nederlandsch staatsverband is onvoldoende, om de revolutionnaire werking der jonge Germaansche cultuur in eigen volk tot leven te brengen. En zeker zijn het in de eerste plaats onze kunstenaars, de nog onbekende dichters, die in ons volk zullen opstaan, wier werk dezen tijd van den Arbeid zal richten en verwezenlijken. Zij zullen de leiders van ons volk zijn, omdat in hen het volk zelf tot leven zal komen.

Wij vragen in het bijzonder de aandacht voor deze cultureele taak, omdat nog verschillende leden der NSB. — ook functionarissen — zijn blijven vasthouden aan de gedachte, dat het voeren eener „buitenlandsche politiek” mogelijk blijft. Wij willen daarmee niet beweren, dat de NSB. als zoodanig de revolutie niet voldoende heeft herkend; wij missen in de vorming toch nog steeds de duidelijke uitspraak, dat de oude imperiale plannen van de baan zijn. Daardoor komen sommige leden ertoe, de propaganda voor onze „vrijheid” voor te stellen als een zaak die staat of valt met ons staatsverband, terwijl die vrijheid — en gebondenheid — uitsluitend berust op ons rasbesef. Alleen door de onvoorwaardelijke Germaansche verbondenheid beleven wij onze vrijheid en ons recht: dat is de ontzaglijke beteekenis van deze revolutie.

Voorzeker willen wij toegeven, dat een deel der „imperium“-bouwende leden van zijn dwalingen is teruggekeerd, sinds bij de eedsaflegging aan den leider der NSB. kwam vast te staan, dat Mussert reeds voordien — evenals onze mannen der Waffen-SS — den Führer trouw had gezworen. Maar een ander deel verdoezelt helaas nog altijd, onbewust misschien, de werkelijke verhoudingen, waardoor het gevaar niet denkbeeldig is, dat de poging tot het terugvinden van ons Germaansch zelfbewustzijn halt zou houden bij het opportunisme, om in vriendschap te leven met een Duitschen nabuurstaat. Men wil dan wel zakendoen of een bieravondje hebben met „de Duitschers“, maar verder staat men net zoo vreemd tegenover de wording van het zooveel grootere Rijk, de rasgemeenschap, als het verengelschte burgerdom.

Het is in het belang der NSB. zelf, dat spoedig de groote lijn in haar propaganda zichtbaar wordt. Het ware anders niet uitgesloten, dat duizenden Nederlandsche arbeiders de bezielende kracht van het nationaal-socialisme eerder rechtstreeks door den Führer beleefden dan door degenen, die hier te eng-nationaal zijn afgestemd. Immers, naar dit socialisme hunkert de arbeider. De staatsvorm is hem onverschillig; het wezen der revolutie is taal naar zijn hart.

Wij moeten de levenshouding van ons volk voor komende eeuwen vormen. Dat is alleen mogelijk, wanneer degenen die voorgaan den moed hebben om in groote lijnen te denken, eerder gelooven in het wordende dan vreezen voor het opgebruiken van hun kracht.

Jezuïeten

Grooter dan welk ander gevaar ook dat wij bestrijden is wel de organisatie van het internationale Jezuïetisme. Grooter gevaar is zij, omdat naast de altijd min of meer tastbare verschijning van het jodendom, de vrijmetselarij, het bolsjewisme en de plutokratie in de maatschappij het Jezuïetisme een verfijning en perfectioneering van werkzaamheid heeft bereikt, die het voor een groot deel onzichtbaar en daarmee ongrijpbaar, onaantastbaar maakt.

Met het jodendom wordt in Europa op radikale wijze afgerekend en waar dit zuiveringsproces op het oogenblik door den oorlog nog mocht worden vertraagd, daar zal het straks met verveelvoudigde kracht en grondigheid worden voortgezet en beëindigd. Het jodendom zal in Europa geheel en voorgoed hebben afgedaan.

De vrijmetselarij zal een gevaar blijven, zoolang er nog ergens in de wereld een georganiseerd verband bestaat, dat contact kan houden met zijn „broeders in de verstrooiing“ te onzent. Daarom is het zaak voor de toekomst allen, die vroeger tot de vrijmetselarij hebben behoord, van gezaghebbende functies uit te sluiten, tenzij men deugdelijke waarborgen heeft, dat het maçonnieke verleden van deze figuren ook inderdaad verleden zal blijven. Welke die waarborgen zijn, hebben wij in ons vorig nummer uiteengezet.

Het bolsjewisme met zijn wereld-revolutionaire doelstellingen heeft alleen dan beteekenis, wanneer het zich kan uitbouwen tot en vastleggen in een militair en politiek machtsapparaat, dat in eerste instantie een voortdurende bedreiging van den wereldvrede vormt en later de springplank is, vanwaar de revolutie zich een weg naar alle windstreken der aarde kan banen. Het bolwerk Sovjet-Unie stort thans ineen onder de mokering der Duitse weermacht en het laat zich aanzien, dat, zoo het communisme ooit nog eens Amerika tot een tweeden burcht zou kunnen maken, zijn positie zóóveel ongunstiger is geworden, dat het na-oorlogsche nieuwe Europa zich te allen tijde met succes daartegen te weer kan stellen.

Aan het kapitalisme, de plutokratie, heeft deze oorlog onvermoede kansen bereid. Vele heeft het benut, meer nog zijn het door het nationaal-socialisme ontnomen. Ook hier heeft de strijd der wapenen een proces der machtsbeknotting vertraagd, dat straks voltooid moet worden. Want het volksche socialisme staat nog onverzoonlijker tegenover het kapitalisme dan het marxisme, omdat het stoelt op zuiverder principes.

Maar het Jezuïetisme!

Jaar na jaar en eeuw na eeuw heeft het aan invloed gewonnen, zonder dat de argelooze burger er iets van bespeurde. Uitgegroeid tot een wijd en fijnvertakte organisatie, welker al- of niet-officieele vertegenwoordigers zich indrongen in het maatschappelijk leven van de geheele wereld, is het het sterkste wapen dat de Roomsche Kerk bij haar politieke machtsstrijd hanteert. En het gevaarlijkste wapen daar, waar een volksch ontwaken afreken met den machtswellust van vreemde heeren en vreemde instituten en in een hernieuwde bekentenis tot eigen bloed en bodem vreemdrassige kultuurproducten uit het nationale huis bant.

Het Germanendom beleeft een tijd van volkschen opbloei, van volksche machts- en krachtsontploffing, zooals het in geen duizend jaar geschiedenis meer had gezien. En het stormvuur, dat door Germanje jaagt en telkens weer lekt aan de merkmalen van een eeuwenlange fanatieke, Oostersche en Zuidelijke penetratie, ja zelfs hier en daar zoo'n vijandelijk bolwerkje verzegend verteert, dat stormvuur heeft de organisatie, die waken moet voor de politieke onaantastbaarheid der Internationale Heilige Kerk, in het geweer geroepen. Doch het beeld is te boud. Want een geweer herinnert aan een open strijd van man tegen man, een strijd, die het offer van het leven op ieder oogenblik kan vragen. En de kracht van het Jezuïetisme ligt in zijn verborgenheid, zijn onzichtbare alomtegenwoordigheid, zijn sluw en glad voortwroeten in het leven der gemeenschappen, zijn ondermijning van allen on-Roomschen kultureelen en politieke arbeid.

Het Jezuïetisme acht geen middel te laag om zijn doel te bereiken. Zoo zal men de Jezuïeten als bondgenooten vinden in alle kampen, die den vijand van het oogenblik den oorlog verklaard hebben. En men zal het vinden in dat vijandelijke kamp zelf, waar zij zich hebben gehuld in de welbekende schaapsvacht, die zoo goed de wolvenhuid weet te camoufleren.

Wij zeiden reeds, dat het Germaansch ontwaken voor het Jezuïetendom den alarmtoestand beteekende. Daarom strijdt het nu met jodendom, vrijmetselarij, bolsjewisme en kapitalisme om het Germaansche zwaard te breken. Maar het „strijdt“ ook in onze wapenrusting, overal, op alle fronten, hier en ginds.... Het schuwt zelfs niet het grootste gevaar, zoo schijnt het. Doch wij weten beter. Want het Jezuïetendom is een vijand in ons midden, de bondgenoot van den vijand tegenover ons. Het Jezuïetendom is de vijand, die ons den dolkstoot in den rug geeft, als het schot van jodenstreken en is niet „n Jezuïet“ in den volksmond het æquivalent van een jood? Nogmaals: hij is erger. Want geen uiterlijke kenteekenen onderscheiden hem van ons zelf. Hij lijkt met ons te staan. Maar hij zal niet met ons vallen. Hij is de valsche kameraad.

Het is niet ieder gegeven valsche en ware kameraden van elkaar te onderscheiden. En heel moeilijk wordt het, wanneer de valsche kameraden u vleien en de ware u uw feilen toonen. Doch laat ons hopen, dat het hun, op wie de grootste verantwoordelijkheid rust, wel gegeven is. Dan zal de toekomst geen catastrofale misslagen en geen groote desillusies in het nationaalsocialistische kamp brengen. Dan zal men ook hen dankbaar zijn, die in het uur, dat herstel en zuivering nog mogelijk was, waken op fouten en misstanden. Want wij vreezen geen strijd, maar zoeken den waren vijand.

„Nationaalsocialistische“

geschiedvervalsching

WANNEER wij in boekjes over „Vaderlandsche“ Geschiedenis worden vergast op verhalen over onze voorouders, die hun vrouwen verdubbelden, in die renhuiden omliepen en bier dronken uit de schedels van verslagen vijanden, als onze kinderen op school bewust of onbewust op dit punt volkomen verleugend worden, dan spuwt ieder rechtgeaard Germaan vuur en verdedigt de eer van zijn voorgelacht, dan zeggen we allen, dat het nu eens uit moet zijn met dezen, door Roomsche priesters en monniken uitgevonden zwendel. Maar... dan moeten we ook niet bij dat leugenverhaal over die bierdrinkende Germanen blijven staan; er zijn meer verhalen in de „Vaderlandsche“ Geschiedenisboekjes, die kant noch wal raken en die, eenmaal in omloop, door den eenen schoolboekjespleger van den ander klakkeloos worden overgekleet. Hiertoe behooren o.a. die gedeelten, die de verhouding Holland-Friesland in de Middeleeuwen behandelen. Alle, ons bekende schoolboekjes zijn op dit punt, zonder uitzondering beleedigend voor het Friesche Volk en het wordt hoog tijd, dat hieraan ook eens voorgoed een eind wordt gemaakt.

Wat ons noopt hierover te schrijven? Het geklets (vergeef ons de opmerking, want we hebben ons zeer geërgerd) van den sportcorrespondent van het Nationale Dagblad in dat blad van 17. Hooimaand over „Greate Pier“. Schrijver dezes heeft genoemden sportcorrespondent onmiddellijk in een schrijven aan den opstelraad van H. N. D. tot de orde geroepen, doch deze heeft het niet noodig gevonden hierop te antwoorden en vond het blijkbaar belangrijker om met vacantie te gaan.

Aangezien ook de Friezen hun voorgelacht niet wenschen te laten bekladden, moeten wij hiertegen stelling nemen. Als genoemde medewerker in het gewraakte artikel zijn schoolboekjes nakletst, dan moet hij bedenken, dat al deze verhalen over Groote Pier te boek zijn gesteld door vijanden van het Friesche Volk. Groote Pier wordt in al dit geschrijf voorgesteld als een soort bolsjewistisch, sadistisch monster, die zich bovendien als een voorganger van Haile Selassie de noodige of onnoodige titels aanmeet, terwijl de Friezen steeds als opstandelingen worden voorgesteld, precies op dezelfde wijze als later de Boeren in Zuid-Afrika door de Engelschen. Hier was echter van opstand geenerlei sprake. Niemand had in Friesland iets te zoeken, noch Holland noch de Henegouwers noch de Bourgondiërs. In Friesland leefde steeds de Rijksgedachte: „Wij erkennen geen Heer dan den Keizer“. Dit was het kardinale punt.

Wij zouden genoemden sportcorrespondent, die misschien op sportgebied een deskundige is, willen toeroepen: Schoenmaker, blijf bij Uw leest en begeef U niet op een terrein, waarvan U blijk geeft even oppervlakkig kennis te dragen als de meesten van Uw tijdgenooten, dan voorkomt ge ook, dat ge het Friesche volk, waartoe ge, naar wij meenen, zelf behoort, beleedigt en verguist.

Wanneer „Greate Pier“ ruw was en onverbiddelijk, dan had dat zijn

reden, zijn zeer gegronde reden. Zelf vermoedt ge reeds zooiets, want ge schrijft „Hoewel de Hollanders het er toen wel eenigszins naar gemaakt zullen hebben....“

Laten wij U eerst zeggen, dat wij den Hollanders niets verwijten. De Hollanders waren het niet. Het was de opdringende macht uit het Zuiden, verpersoonlijkt in Henegouw-sche, Bourgondische en Habsburgsche dynastieën, die de Hollanders reeds tot hoorige slaven gemaakt had, maar zijn kop steeds op de Friesche onverzettelijkheid te pletter liep. U weet waarschijnlijk niets van wat ons eerlijke, rondborstige Friesche volk heeft te lijden gehad vóórdat „Greate Pier“ de Zuiderzee voor Holland onveilig maakte. En wie waren het, die den eerlijken, trouwen Pier de titels aanmaten van „Kapitein-Generaal van de Zuiderzee“, „Hertog van Sneek“ enz. enz.? „Zoo noemde hij zich o.a....“ zegt U. Neen, kameraad! Zoo noemde hij zich niet. Een eenvoudige, Friesche boer, van achter den ploeg te Kimswerd weggeroepen, omdat zijn land in vuur en vlam staat en uitgemoord wordt door huurlingebenden uit het Zuiden en Westen, siert zich niet met holle titels, alsof de strijd een spel ware. Dat is geen „Haile Selassie“, geen „Koning der Koningen“, geen „Leeuw uit Juda's stam“. Deze groote, trouwe, eerlijke reus, werd door gladdere vogels zoo genoemd, ook al weer vorsten, die hem wilden misbruiken voor hun duistere doeleinden. Wij noemen hier Albrecht van Saksen en Karel van Gelder. Weet ge, wat deze twee vorsten alleen reeds voor leed en ellende over Uw eigen en onze voorouders hebben gebracht?

Neen, dit volk, waarvan onlangs nog getuigd werd, „dat wel geen enkele Germaansche stam zijn Germaanschen aard tot op heden zoo ongerept wist te behouden, met zijn groot historisch verleden, met zijn overvloed van keuren en rechtsregels, die de bewondering wekken van een ieder, die de geschiedenis van het recht beoefent, met zijn heden tot op een klein gebied beperkte, levende, op zich zelf staande Germaansche taal, die eens meer dan duizend jaar geleden van Finland tot op Ierland en van de Faröer tot diep in het Rijnland verstaan werd“, dit volk wiens zuiverheid van ras en bloed haar weerga in de Germaansche wereld niet vindt, dit volk streed in de dagen van „Greate Pier“ zijn laatste ver-twijfelden heldenstrijd, een strijd, waarin het voor het oog van de wereld zou ondergaan, waarin het zou worden opgeslokt door Bourgondië en Habsburger, maar een strijd, die niet tevergeefs geweest is, want nog, na eeuwen; staat Friesland zelfbewust, bloedzuiverder dan welke Germaansche stam ook en het ziet uit naar zijn roeping in het groote geheel der Germaansche volkeren.

De ware, bewuste Fries, die zijn eigen geschiedenis kent, zal dan ook steeds in het geweer komen, wanneer de eer van „Greate Pier“ wordt gekrenkt.

De sportcorrespondent van het Nationale Dagblad kan nu verder rustig van zijn vacantie genieten. De eer van Grooten Pier achten we hiermede hersteld.

Een Telegraaf-saluut

us:
„In Deutschland heeft men juist

Zoo hebben de friends van De Tellegraaf weer eens zeer unfair play gespeeld, dat op zijn minst met een strafschoep behoorde gestraft te worden. Geniepighe wijsheid is infame waanwijsheid, o Tellegraaf. Toen onze democrateren indertijd den boterprijs voor export verlaagden, den boeren-producenten een weinig en den kapitalistische margarine-vrienden Van den Bergh c. s. zéér bevoordeelden, hebben zij het consumeerende Nederlandsche volk dubbel en dwars benadeeld. Wanneer echter onze Duitse broeders — geen broederen, maar naar den bloede — prijsverhooging voorkomen, dan is er van bevoordeeling geen sprake, omdat tegelijk met het dienen van de belangen van den consument maatregelen genomen worden in het belang van den producent. In feite, o Tellegraaf staan hier wezenlijk tegenover elkaar: het traditioneele dienen van het kaste-belang door de anglophiele democraten en het bevorderen van het heele volksbelang, het dienen van de gemeenschap van producenten en consumenten tevens door het volksche nationaalsocialisme. Neen, Tellegraaf, disharmonie is geen harmonie. Het is niet alleen unfair, niet alleen onmuzikaal, maar in dit geval ook misdadig disharmonie voor harmonie op jiddisch-geslepen en jiddisch-bedrieglijke wijze te verkoopen.

En meneer Pasquino, deze penneridder die zijn weerga in de oudewijvenjournalistiek niet vindt, beweeklaagt in de Telegraaf van den volgenden dag zijn hond (dien hij „Spot” genoemd had, omdat het beest een vlekje had — ja, dat moeilijke Nederlandsch!) en geeft daarbij de woorden van zijn dierenarts als volgt weer: „In een tijd, dat honderdduizenden menschenlevens geofferd worden, mag men nog wel treuren om een hond. Want eenmaal komt die liefde om het leven, om het dartele en zoo onbaatzuchtige als dat van een hond.... weer terug.” — Ook hier een stom gedaas voor weekelijke zielen en een totaal gemis van werkelijkheidsgevoel en journalistieke verantwoordelijkheid. Want de ruimte, waarin Pasquino zijn troebele gedachten neerkalkt, had beter besteed kunnen worden — nu al twee jaar lang. En daarom verlangen wij — opnieuw — dat de instanties, die het toezicht op onze pers vormen, hier ingrijpen en met een ijzeren bezem schoon schip maken. Want het geleuter van Pasquino en zijn „geest”verwanten is gevaarlijker voor het Nederlandsche volk dan het radicale nationaalsocialisme.

Thorbecke:
„Onze betrekking
tot Duitschland.“

De strijd aan het Oostfront

EEN GREEP UIT HET GROOTE GEBEUREN

„De Misthoorn” brengt hier-naast een P.K.-verslag van een enigszins uitzonderlijk karakter. Bijgaande reportage is n.l. ont-leend aan een brief, dien een //Sturmann aan zijn vrouw schreef en die dus niet voor pu-blicatie was bestemd. De brief is ons echter ter beschikking ge-steld en wij meenen onzen lezers deze levendige en spannende schildering der oorlogsgebeurte-nissen niet te mogen onthouden.

EINDELIJK heb ik wat postpapier op den kop kunnen tikken om nu eens rustig mijn wederwaardigheden van de laatste week aan het front neer te schrijven. Die week is voor ons nu juist niet de gemakkelijste geweest. Negen dagen zonder onderdak, niet wasschen, 's nachts koud en stroomende regenbuien. Doch laat ik alles in volgorde vertellen:

Zondag 6 Juni 's morgens om negen uur kregen wij bevel om ons met nog drie andere groepen klaar te maken voor een verkenning in de richting van de spoorbaan, welke zoowat 5 km van ons af loopt en die nog gedeeltelijk in Russische handen was.

De ellende begon reeds op een kilometer buiten Goesi. In open terrein konden wij natuurlijk niet oprukken, dus wij moesten door de zoogenaamde Goesel, d.w.z. hoog struikgewas van 1 tot 4 meter in het moeras. Als men zich de film „Feinde” herinnert, dan kan men zich voorstellen wat dat beteekent.

„... tot de knieën door het slijk”

Soms tot de enkels, soms tot de knieën en als het niet anders kon, tot de borst door het slijk. Boven-dien miljoenen muggen, die een mensch stapelgek maken. Zoo sleepten wij ons, zwaar bepakt met MG's en munitie, urenlang voort. Op eens stieten wij op woudstel-lingen, zoodat voortdurende voor-zichtigheid werd vereischt. Bij na-der onderzoek bleek, dat deze stel-ling door den vijand was verlaten. Uiterst omzichtig werd de geheele stelling doorzocht. Er moest vooral op mijnen worden gelet, dat is wel de gemeenste rommel, die men zich kan denken. De Russen zijn daar meesters in en voordat je het weet trap je op zoo'n kreng en dan ben je op zijn minst genomen een voet kwijt, zoo niet erger. Na deze ge-geschiedenis gingen wij weer ver-der tot op circa 100 meter van de spoorlijn. Daar werd halt gemaakt. Wij hebben ons wat in de zon ge-droogd en konden een beetje uit-rusten, althans voor zoover de mug-gen dit toelieten, niet beseffend, dat de Russische boomschutters ons al-lang in de gaten hadden. Na een

uurtje werd opgebroken en pas had-den wij ons in beweging gezet, of wij kregen geweervuur van voren. Dadelijk werd in volle dekking ge-gaan en de groepen verspreidden zich. Een der groepen bleef voor de veiligheid achter, welke zich dan later op een bepaald sein moest terugtrekken. Wij gingen met de drie andere groepen, met den Zug-führer en den Hauptsturmführer, vooruit op een afstand van 100 me-ter langs de spoorlijn om ons ge-luk op een andere plaats te beproe-ven. Na ongeveer een uur door het moeras te hebben gebaggerd, kre-gen wij een sigarettenpauze. Elkeen zocht zich een goed plaatsje op een boomstam uit. Ik had mijn sigaret

„stond een groote Mongool voor m'n neus” nog niet heelemaal opgerookt, toen er bevel kwam, dat ik bij den com-pagniechef moest komen. Daarna kreeg ik opdracht om op mijn een-tje in de richting van de spoorlijn te sluipen om te zien, of daar nog Russen zaten en hoe ver het bosch zich nog uitstreckte.

Nu, bepaald blij was ik met deze op zichzelf genomen eervolle op-dracht niet, doch bevel is bevel en de leiding rekent, dat beter één man verloren kan gaan, dan dat de heele troep in den val loopt. Ik had al dadelijk het gevoel, dat het zaakje verkeerd zou gaan. Ik ontzekerde mijn geweer en maakte twee hand-granaten scherp. Zoo sloop ik door het water en dicht kreupelhout langzaam voort en kwam tot op on-geveer vijf en twintig meter van de spoorbaan. Plotseling stond op nog geen twintig meter afstand een groote Mongool voor mijn neus, vermoedelijk deel uitmakend van een Russischen verkenningstroep. God zij dank was ik den hond te vlug af. Toen hij mij ontdekte, keek hij precies in mijn geweerloop. Ik schoot den lamstraal voor zijn gele bakkes en nam de beenen om weer bij mijn troep te komen. Ik had echter misgerekend. De Russen verspreidden zich aanstonds naar links en rechts met de bedoeling om mij te omsingelen. Aangezien ik aan weerskanten kraken hoorde, liep ik zigzag weg en zodoende raakte ik de richting kwijt. Op dat fatale oogenblik weigerde de laadinrich-ting van mijn geweer en tijd om den boel uit elkaar te nemen had ik niet. Na geruimen tijd hoorde ik niets meer om mij heen en ik riep den naam van mijn Zugführer, doch kreeg geen antwoord. De richting uitmaken kon ik in deze wildernis heelemaal niet en al schreeuwt men nog zoo luid, dat wordt geen twintig meter ver ge-

„De Unterscharführer zat boven in een boom”.

hoord. Ik moet zeggen, dat het geen prettige gewaarwording was, zoo alleen in het moeras, waar het we-melde van de vijanden.

Ten einde raad sméet ik met een handgranaat en begon op-nieuw te roepen. Opeens kreeg ik antwoord in goed Hollandsch. Wat een geluk! Ik was echter in de meening, weer bij mijn troep te zijn aangeland, doch ook dat bleek een abuis. Ik was namelijk bij een andere groep van ons te-recht gekomen, die ook ver-dwaald was. De Unterscharführer zat hoog boven in een boom en keek of hij het stompje van den kerktoren van Goesi kon zien. Gelukkig had ik onthouden, dat ik voor de zon uit was geloopt en om weer thuis te komen, moest ik dus thans tegen de zon in gaan, doch ik was zoo dom geweest om mijn kompas uit te leenen. Later hoorden wij in de verte schieten, hetwelk van onzen troep afkomstig was. Na urenlang door het moeras te hebben gebaggerd, kregen wij eindelijk vasten grond onder de voeten en ons dorp kwam in zicht. Doodmoe kwamen wij in het kwartier aan. De troep kwam twee uur later. Zij hadden mij reeds opgegeven. Ik moest bij den chef komen en daar rapport uitbrengen. Hij was natuurlijk erg verheugd, dat wij geen ver-liezen hadden.

Ik heb dadelijk een vuurtje aan-gemaakt om mijn natten rommel te drogen. Daarna heb ik vlug eten ge-haald en was van plan om vroeg op de brits te kruipen, doch dat

„... straken de Russische bunkers in brand”

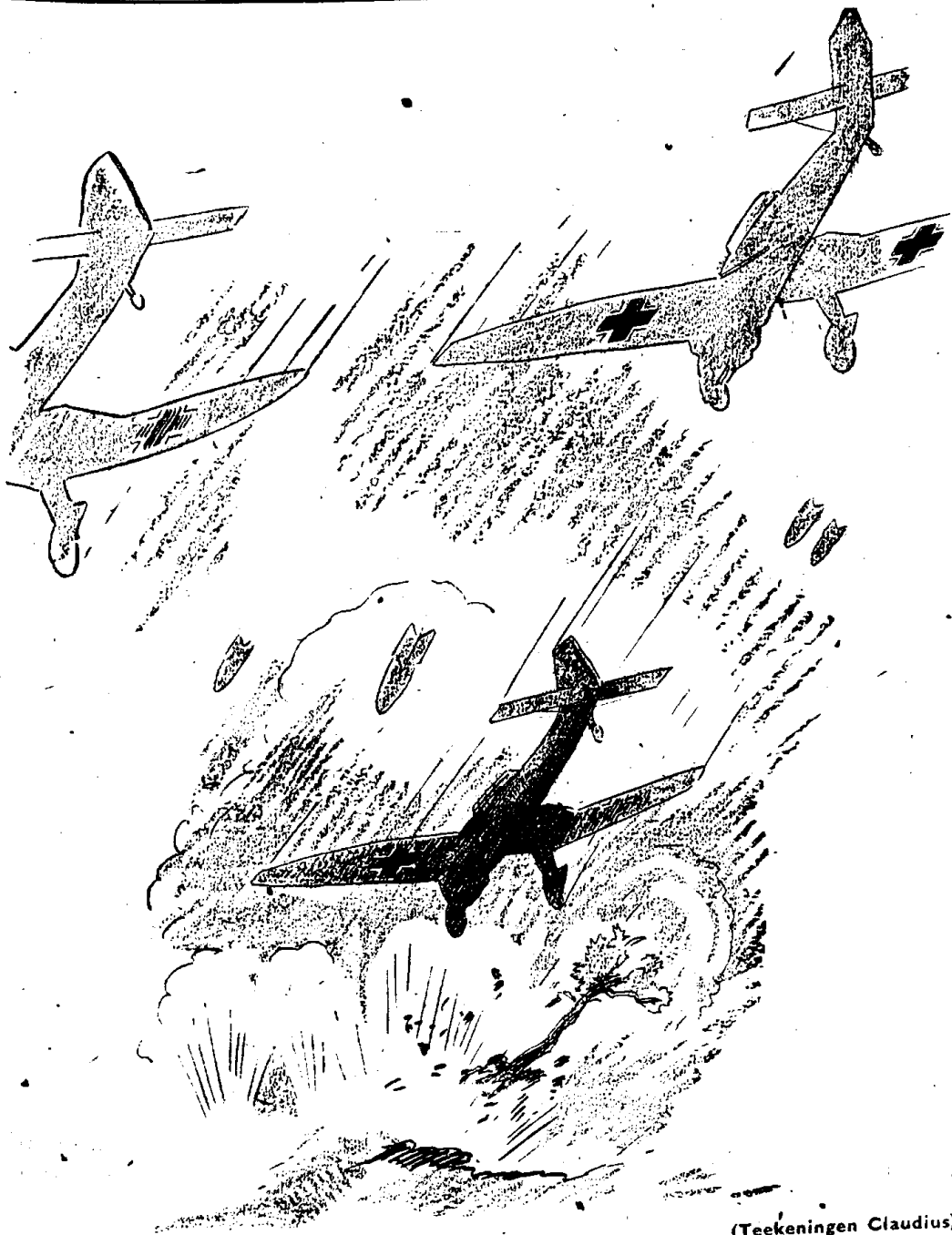
was niet noodig. Om half tien kwam er bevel om bij den Oberführer te komen voor een Unterführer-bespre-king en daar vernam ik, wat er aan de hand was. Om elf uur de ge-heele troep marschklaar aantreden, prosit! Intusschen rolden de eerste Duitse pantserwagens door ons dorp. Alleen onze stormuitrusting konden wij meenemen, verder zelfs geen overjas. Het was natuurlijk weer het oude liedje: om 11 uur aantreden en om 12.30 opbreken. Na een marsch van enkele kilome-ters moesten wij weer een paar uur aan den rand van een bosch wacht-en, daarna ging het weer verder. Na een uurtje kreeg de groep, die voor ons het terrein verkende, het eerste contact met den vijand. Wij waren bij de spoorlijn aangekomen. Ik kreeg de opdracht, verbinding te houden tusschen de voorste groe-pen. Tegen den middag werd de spoorbaan in storm genomen en bezet. Wij staken de Russische bun-kers, inclus hun doode bezetting, in brand en hielden een paar uur rust. Dat was dus op Maandag.

Nu had ik het geluk om met mijn groep een paar dagen achter de spoorlijn in reserve te blijven. Doch Woensdags was het weer mis. Wij kregen ook een vak van de lijn toe-gewezen en groeven ons nu vijf-mansbunkers, d.w.z. een gat onder de rails. Boomstammen en takken met graszoden er bovenop en wat dennegroen erin om, zoover de om-standigheden het toelieten, daarop te slapen. Nu was het aan dit tra-ject zoodanig gesteld, dat de spoor-lijn door het bosch liep, waardoor de Russen zeer gemakkelijk onge-zien konden naderen. De wachtpos-ten, die wij op een twintig meter afstand in het bosch uitzetten, wa-ren er dan ook altijd het beroerdst aan toe. Daarbij kwam, dat je daar werd opgevreten door de muggen. Waar wij lagen was een open plek, een soort boschweide van zoowat 100 meter diep en 300 meter breed.

„... enorm veel rook”

Overdag plaatsten wij daar geen wachtposten, doch 's nachts had ik de aangename taak, daar alleen als voornaamste schildwacht te staan. De onderofficier beweerde, dat daar een vertrouwd persoon moest zijn gestationeerd en met zulke gekheid was ik steeds de sigaar. Ik had mij daar voor den nacht een kleine stelling gebouwd, rolde mij dan in mijn deken en zette twee Russische kooktoestellen met smeulende boom-schors, wat enorm veel rook geeft doch niet vlamt, bij mij neer. Af en toe stikte je zoowat van de rook, doch de muggen smeerden 'm. Gelukkig had

(Teekeningen Claudius)

De Stuka's in den aanval

zich al deze dagen geen Rus laten zien, wat maar goed was ook. Mijn positie was namelijk tamelijk riskant. Kwamen er Russen opzetten, dan moest ik alarm slaan en maken, dat ik zoo gauw mogelijk achter den spoedijk kwam. Maar inmiddels zat ik tusschen twee vuren in den knel. Vóór mij de Rus (en die schiet over het algemeen verduiveld goed) en achter mij onze eigen machinegeweren. Er behoefde maar één van onze mannen een beetje zenuwachtig te worden en je was er geweest. Gelukkig is het zoover niet gekomen. Overdag kregen wij nooit een Russisch vliegtuig te zien, doch 's nachts probeer-

den zij, met een paar toestellen levensmiddelen voor hun ingesloten troepen omlaag te gooien. Daar hebben onze jachtvliegtuigen echter gauw een stokje voor gestoken. Donderdag werd evenwel een van onze machines door de Russische Flak naar beneden gehaald.

Zoo verliep de week tamelijk rustig. Ik maakte een groote Spähtrupp mee, een paar kilometer diep het bosch in, doch er was geen vijand te bekennen. Dat dit bedrog was, bleek den volgenden dag, toen een verkenningsgroep nog geen tien meter in het bosch was doorgedrongen en een boodschapper met het bericht kwam, dat zij door de Rus-

sen waren overvallen. Wij gingen er dadelijk als versterking op af. Het droevige resultaat was, dat er twee Unterscharführer het leven bij inschoten. De een door een schot in het hoofd met een ontploffenden kogel, welke projectielen verschrikkelijke wonden veroorzaken. De ander had een schot in den buik en stierf op weg naar het lazaret. Vrijdags begon het spel pas goed, er waren namelijk Stuka's aangevraagd. Dat was een prachtig gezicht, hoe die groote vogels naar beneden kwamen stormen om hun bommen uit te gooien. Zoo ging het door tot Maandagmorgen en nu zou de groote dag komen. Het doel was een groot dorp, dat de Russen den geheelen winter hadden bezet gehouden en waar hun staf was gevestigd. Die stelling moest worden bestormd. Een paar compagnieën van ons, versterkt met weermachtsafdeelingen en pioniers zouden dat zaakje gaan opknappen. Wij lagen als beveiliging in de rechter flank en moesten na afloop het bosch afzoeken.

Precies om half één denderden de eerste Stuka's over onze hoofden. Ik stond lustig seinen af te geven om onze eigen stelling kenbaar te maken, wat natuurlijk verderop net zoo gebeurde. Het was een prachtig gezicht, vier en twintig groote Ju's in kettingformatie te zien aanstormen, positie zoekend om dan van zoo'n dikke 2000 meter naar beneden te duiken, te worden opgevangen en opnieuw te komen aanvliegen. Het was een geloei en gedonder, dat hooren en zien verging en de geheele aarde sidderde. Enorme steekvlammen en rookwolken stegen op, geheele boomen werden in de lucht geslingerd. Dat duurde precies tien minuten en toen begon onze artillerie te schieten, dat het een lust was. Ook de Pak vuurde van je welste. Doch ook de Rus zat niet stil en schoot met zijn groote granaatwerpers. Om vijf voor eenen werd tot stormen overgegaan en onze dappere pioniers gingen naar voren. Binnen twintig minuten waren wij aan den rand van het dorp. Ik richtte mij juist weer eens uit mijn dekking op, toen ik opeens een geweldigen klap op mijn kop kreeg. Ik vloog voorover en toen ik weer bij mijn positieven kwam, was een „Sani” mij netjes aan het verbinden. Een granaatsplinter had mijn stalen helm zoowat in tweeën gespleten. Er zat een gat in, waar je je hand kon doorsteken. Doch naderhand bleek, dat de wond niet zoo heel erg was. Wel had ik door dien vreeselijken gekregen en begon te braken. Nu werd ik naar de verbandplaats getransporteerd, waar een Hollandsche dokter het zaakje onderzocht en opnieuw verbond. Vandaar werd ik met de Roode-Kruis-auto naar de hoofdverbandplaats overgebracht. En nu komt het merkwaardigste: naast mij lag de vliegerluitenant, die Donderdag nacht door de Russen werd neergeschoten. De kerel had zich dagenlang in de bosschen schuilgehouden en zich, afgaande op het geluid van de Stuka's, naar onze linies door-geslagen. Een boffert, hoor! Wij werden naar een andere plaats gebracht en daar werd nog een stukje staal uit mijn dikke kop gepeuterd. 's Avonds werden wij in een grooten autobus gestopt en naar weer een andere plaats vervoerd voor 't Röntgenonderzoek. En nu zit ik ver achter het front, waar mijn laatste vier tanden worden uitgetrokken voor een nieuw gebit en dan ben ik weer de oude mooie jongen.

NAAKT

De Reichsführer **Hitler** en Chef der Deutsche politie, Heinrich Himmler, heeft — zoo zegt een bericht in de N. R. C. van 21 Juli — een nieuwe wet inzake het baden en zwemmen afgekondigd en daarmee voor het heele Deutsche Rijk bindende bepalingen op dit terrein gegeven. De wet staat het naakt baden en zwemmen toe, ook voor groepen van beiderlei kunne. De baders en zwimmers moeten evenwel kunnen aannemen, dat zij niet worden gezien door buitenstaanders. Elke handwijze — zoo luidt het bericht verder — die het gezonde en natuurlijke volksgevoel zou kunnen schaden, is verboden. Een dergelijke belediging van het gevoel kan evenwel niet aanwezig worden geacht, indien de bezwaren naar voren worden gebracht door tegenstanders of andersdenkenden.

Het is maar een klein berichtje in de pers en wij vonden het alleen in de Nieuwe Rotterdamsche Courant. Of dat z'n bepaalde oorzaken had, is ons niet bekend. In ieder geval achten wij het belangrijk genoeg het hier naar voren te brengen. Niet, omdat het naakt zwemmen ons zoo na aan het hart ligt, maar wel, omdat blijkt, hoe Duitschland ons op het gebied der zedelijkheidswetgeving mijlen ver vooruit is. Terwijl wij officieel nog leven in den tijd, dat het op bepaalde gedeelten van het Noordzeestrand verboden was zich met meer lichaamsoppervlakte dan handen, hoofd en voeten ontbloot aan zon, wind en water over te geven, en terwijl het in zoogoed als geheel Nederland aan volwassen mannelijke personen verboden was in zwembroek te zwemmen (waar immers een badpak „veel meer bedekte”...), staat men in Duitschland het naaktzwemmen toe. Wanneer men nu over twee werelden spreekt, dan is dat hier inderdaad het geval: de wereld van den natuurmensch, door zijn gezonde, rassische levensgevoel aan norm en vorm gebonden en daardoor vrij, en de wereld der hooge-boorden en gesloten-halzen-cultuur, de wereld van schijnzedelijkheid in het openbaar en orgieën achter het scherm, de wereld van het allerchristelijkste en allerafgrijselijkste puriteinendom. Helaas schijnt de „levenshouding” van zwarte - deftigheid - met - vromen - oogopslag - als - je - me - ziet en het - kan - me - niks - meer - verdommen - als - ze - me - niet - zien nog steeds welig voort te woekeren en het behoeft dan ook niemand te verbazen, dat zelfs onder de aanhangers der nieuwe orde zedelijkheidsmaniakken opstaan, die de „distancieering van het bloote” prediken. Die, m.a.w. maar wat graag de tijd van Ries-Fruin- en Oss-schandalen willen prolongeren. Neen, mijne heeren, geen schijnfatsoen! Het gaat er niet om een valsche en daarom vies zedelijkheidsbesef verder te cultiveeren, maar het gaat erom ons volk van de joodsche pornografische smeerslapperij met haar vertrapping en verkrachting der menselijke schoonheid te voeren tot een waardeering en hoogachting dier schoonheidsvormen: een erkenning en bewondering van den god-gelijken natuurmensch, die ook zonder colbertje en hoofdbedekking ter wereld komt. Zuiver gevoel, alstublieft!

Dat lieve Holland

Het volgende „gedicht” troffen wij aan in „Van Honk”, weekblad voor de Nederlandsche werkers in Duitschland. Het is van de hand van Fransje v. d. Wolt en beslaat met de bijbehorende foto bijna een kwart pagina. Men luistere naar dit weekelijkse gekweel:

KOREN

Zoo simpel lag dat weggetje
Tusschen het hooge koren.
Er lagen in het gele zand
Twee diepe karresporen.

Zoo zachtjes streek de Westewind
Over de volle aren,
Zoodat ze deinden in de zon,
Alsof ze golven waren.

Een eindeloze zee van goud
Die Holland overstroomde.
Ik stond daar op dat weggetje,
En 't leek, alsof ik droomde.

En 'k was nog nooit zoo trots, dat ik
In Holland ben geboren,
Als op dien warmen zomerdag
Tusschen het gele koren.

Deze klinkklare, kolderende onzin, deze — met permissie — oude-wijvenleuterpraat — moet onze Nederlandsche arbeiders in Duitschland opvoeden, hen tot sterke, vrije, wijsdenkende menschen maken! Wij kunnen niet aan den indruk ontkomen, dat hier een uiting van dien ziekelijken Hollandschen engheidsgeest, die met wortel en tak moet en zal worden uitgeroeid, door de redactie bewust naar voren is gebracht.

Wij weten heel goed, dat men in zekere kringen van „nieuwe orde”-lingen een heiligen angst heeft voor alles wat naar Duitsch en Germaansch, naar Rijk en ruimte riekt. Maar dat die angst tot dergelijke ziekelijkheden aanleiding geeft, hadden wij niet gedacht. Typeerend is het in ieder geval wel.

Het TWEEDE FRONT

NAARMATE de Sovjet-Unie zich steeds meer gedwongen ziet aan te dringen op de spoedige vorming van een „tweede front“, tracht men in de verantwoordelijke kringen van het Vereenigde Koninkrijk, zooals Engeland zich nog altijd noemt, dit uit te stellen, of althans haar een meer of minder nabije toekomst te verwijzen, echter zonder zijn bolsjewistische bondgenoot al te zeer van zich te vervreemden. Deze houding weerspiegelt maar al te duidelijk de tragische situatie waarin de beide landen zijn geraakt. Slechts Amerika kan zich, zolang tenminste het grondgebied der Vereenigde Staten nog niet direct in de oorlogshandelingen wordt betrokken, veroorloven als een lachende derde op den achtergrond te blijven, en naar gelang van zijn politieke en economische belangen, al dan niet op de vorming van dit „tweede front“ aan te dringen.

Merkwaardig is het, voor wie deze aarzelande houding van Engeland gadeslaat, te weten, dat het juist dit land was dat, sedert men daar aan de voorbereiding van dezen tweeden wereldoorlog begon, voortdurend speelde met de gedachte aan een „tweede front“. Immers, de geheele omsingelingspolitiek van Engeland en Frankrijk berustte nergens anders op dan, was het eenmaal zoover, Duitschland te dwingen zijn militaire krachten aan verschillende fronten zoozeer te versnipperen, dat het nergens beslissende overwinningen zou kunnen behalen, terwijl een economische blokkade, in weerwil van alle aangelegde voorraden en ten spijt van alle krachtsinspanning van het Deutsche volk, langzaam, maar zeker haar wurgende uitwerking zou doen gevoelen. Waardoor het tenslotte ook dezen oorlog wel zou verliezen.

De overrompelende snelheid waarmee Polen werd verslagen en bezet, werd uit den aard der zaak ook in Engeland wel gevoeld als een tegenslag, doch al te zwaar behoefde men het nog niet op te nemen. Bovendien was het Frankrijk, dat door een vrijgevege credietpolitiek Polen, evenals het een jaar tevoren „opgeloste“ Tsjecho-Slovakije, aan zich had verbonden, dat de zwaarste verliezen leed. Zelfs was men in zekere Britsche kringen heimelijk van oordeel, dat in deze uitschakeling van Polen eerder een voordeel dan een nadeel kon worden gezien. Namelijk, omdat na de overwinning, waarop toen nog muurvast werd gerekend, een met Polen nauw verbonden en daardoor sterk Frankrijk nog wel eens een lastig element in Englands politieke spel op het vasteland van Europa had kunnen worden. Hetgeen nu ook weer minder in de bedoeling lag. Thans zou Frankrijk in versterkte mate te lijden krijgen onder den Duitschen druk, doch de Maginotlinie werd sterk genoeg geacht om deze te weerstaan, mits het slechts — en de omstandigheden zouden daartoe ongetwijfeld dwingen — de noodige offers bracht. Engeland kon wel volstaan met het zenden van eenige paradedivisies, die, beter voorbereid op cricket- en voetbalmatches dan op vechten, wel buiten schot zouden blijven. Pas na het sluiten van den vrede, bij het verdeelen van den buit zou Engeland, zoo werd overwogen, in ongeschokte kracht naar voren moeten treden.

Her verlies van Noorwegen was belangrijker. In de eerste plaats werd hierdoor de kustlijn van Duitschland in belangrijke mate verlengd, waardoor zijn vloot en vooral zijn duikboten gevaarlijker zouden kunnen gaan opereren dan aanvankelijk was voorzien. In de tweede plaats geraakten belangrijke grondstoffen, die Engeland zelf dringend nodig had, of in Deutsche handen of werden voort-

aan door Duitschland gecontroleerd. En tenslotte verrees op den weg naar de Sovjet-Unie, toen reeds een troef in het Britsche spel, welke op het juiste oogenblik zou moeten worden uitgespeeld, een belangrijk obstakel.

De ineenstorting van Frankrijk, en wel zoo snel, dat zelfs het Britsche paradeleger niet tijdig, den veiligen overkant meer kon bereiken, was de eerste catastrofe. Zelfs werd een tijdlang in Engeland gevreesd, dat een Deutsche landing nu alle dagen viel te verwachten. Dat de Deutsche legerleiding niet overging tot een dergelijke poging, spruit voort uit het feit, dat zolang Engeland in het bezit bleef van zijn ongeschokte militaire kracht, een landing met eenige kans op succes slechts kon worden ondernomen met zeer sterke en speciaal voor dat doel uitgeruste strijdkrachten, die konden opereeren vanuit speciaal voor dit doel aangelegde operatiebases in de bezette gebieden. En zelfs de Deutsche organisatie was niet in staat in een land waarvan de wegen, de bruggen en de kanalen verwoest waren, waarvan de havenwerken in puin lagen en de bases voor maritieme en luchtmacht krachten volkomen ontbraken, iets dergelijks in drie dagen tijd uit den grond te stampen. Juist door het achterwege laten van dezen aanval, op een oogenblik, dat de verleiding tot het ondernemen van een dergelijke poging wel zeer groot was, toonde de Deutsche leiding, ook in deze overwinningdagen, haar nuchteren kijk op de werkelijkheid niet te hebben verloren.

Het was in die dagen, dat Engeland de „aansluiting“ miste — de laatste „bus“, waarmee het naar een eer-volven vrede had kunnen rijden. Waarom? Omdat het meende te kunnen rekenen op eenzijdige de materialen van Amerika, anderzijds de soldaten der Sovjet-Unie. Engeland had meer pijlen op zijn boog. Want na het verlies van Polen, Noorwegen, Nederland, België en Frankrijk kreeg thans Joegoslavië, met Griekenland, de rol toebedeeld, de kastanjes uit het vuur te halen. Waarbij tevens op de actieve hulp van Turkije, dat door een verdrag nauw aan Engeland verbonden was, gerekend werd. De opzet was — en een en ander was, zooals uit de juist dezer dagen gepubliceerde documenten blijkt, door den Britschen ambassadeur te Moskou, Sir Stafford Cripps tot in details voorbereid — dat, wanneer eenmaal een belangrijk deel van de Deutsche weer-macht in het bergachtige Joegoslavië in een moeilijken strijd zou zijn gewikkeld, Moskou het masker zou laten vallen en actief, aan Britsche zijde deelnemen. Echter bleek al zeer spoedig, dat ook het verslaan van Joegoslavië en Griekenland van Duitschland niet die krachtsinspanning eischte, welke in het kamp der geallieerden werd verwacht. Zoodat Stalin, mede omdat op dat oogenblik de Russische mobilisatie nog niet voltooid was, van het plan afzag en besloot een gunstiger oogenblik — den zomer van 1941 — af te wachten.

Maar vanaf het oogenblik waarop de Führer besloot Stalin voor te zijn, en de Deutsche troepen op den 20sten Juni het uitgestrekte gebied der Sovjet-Unie binnenmarcheerden, namen de gebeurtenissen wel een geheel anderen loop dan Stalin en zijn trawanten zich in hun zoete droomen hadden voorgesteld. Want niet de Deutsche, doch de bolsjewistische legers werden geslagen en in plaats van Berlijn werd Moskou bedreigd. Reeds in 1942 moest een belangrijk gebied worden prijsgegeven, waardoor Duitschland de controle kreeg over dermate groote voorraden aan belangrijke grondstoffen, dat de gedachte, dit land door middel van een blokkade te kunnen dwingen, wel moest worden opgegeven. In den thans achter ons liggenden winter werd gepoogd een militaire overwinning te behalen. Doch weer was het niet Engeland, dat de zwaarste offers bracht, doch waren het de Russen, die in hun stormloopen op de onwankelbare Deutsche linies verbloeden.

En thans is het tenslotte Engeland, waar de minister-president Churchill,

gedwongen door den nood der tijden, zich bij verdrag verplichtte op deze wijze de Sovjet-Unie bij te staan, dat uitgenoodigd wordt een „tweede front“ te vormen. Uit alles blijkt, dat deze uitnoodiging met „gemengde gevoelens“ wordt ontvangen. Het Engelsche volk, alsmede een deel van de pers, dringt aan op de spoedige vorming van dit „tweede front“. Daaruit valt niet slechts af te leiden, dat men daar tot het inzicht is gekomen, dat de positie der Sovjet-Unie, na één jaar oorlog reeds, hachelijk geworden is, meer nog blijkt daaruit, hoezeer de communistische propaganda in dit land met zijn groote sociale tegenstellingen vasten voet gekregen heeft. Daarnaast echter toont men zich in de verantwoording dragende kringen en in een ander deel der pers, weinig gesteld op een avontuur, dat in zijn gevolgen van beslissende betekenis voor den afloop van den oorlog zou kunnen zijn. Maar in elk geval: iets moet er voor de Sovjet-Unie gedaan worden. En in dit opzicht mag een artikel, dat dezer dagen in de „Times“ verscheen zeker typeerend worden genoemd, wanneer daarin o. a. gezegd wordt: „daarom moet zonder rekening te houden met de eigen (Britsche) veiligheid, alles gedaan worden om de bondgenooten in de Sovjet-Unie te hulp te komen“, waarbij in een eveneens in mineur gesteld artikel de „Evening Standard“ opmerkt, dat eventuele ineenstorting van de Sovjet-Unie tenmaal ernstiger gevolgen voor Engeland zou hebben, dan de catastrofe in Mei/Juni 1940 in Frankrijk.

Een „tweede front“? De Deutsche legerleiding is op alles voorbereid — hetgeen trouwens den Nederlandschen lezer, die bereid is zijn oogen de kost te geven, niet ontgaan kan zijn. Publicaties in de pers, die op dit oogenblik zeker niet toevallig melding maken van veel, wat tot dusverre als militair geheim angstvallig bewaard bleef, zinspelen op verschillende manieren op de kracht, waarmee iedere invalspoging gewerd zal worden. Hetgeen den lust in Engeland, om het er dan toch maar op te wagen, zeker niet grooter zal maken.

Of intusschen een dergelijke poging dan niet zal worden ondernomen? Steeds weer duiken de geruchten op, dat, indien Engeland, in strijd met zijn beloften, geen serieuze poging onderneemt om zijn bondgenoot in dit benarde oogenblik te hulp te komen, opdat, naar men blijkbaar hoopt, opnieuw een betrekkelijke rustige winterperiode kan worden bereikt, het wel eens zou kunnen gebeuren, dat Moskou het sluiten van een afzonderlijken vrede zou gaan overwegen. Indien — wat overigens nog een geheel open vraag blijft, Duitschland althans daartoe bereid zou worden gevonden. Of Churchill, gesteld voor deze moeilijke keuze, tenslotte niet bereid zal zijn om, teneinde de gunst van zijn roode broeders nog voor eenigen tijd te behouden, er een vijftig- of honderdduizend „Tommies“ aan op te offeren? Een kat in het nauw kan rare sprongen maken.

Doch zelfs indien een dergelijke poging zou worden ondernomen, blijft het aan grooten twijfel onderhevig of de Sovjet-Unie er veel bij gebaat zou zijn. Wanneer straks, waar het al hard op aan gaat, het belangrijkste Russische petroleumgebied afgesnoerd zal zijn van de rest van het rijk, dan mag inderdaad serieus rekening gehouden worden met de mogelijkheid, dat de Sovjet-Unie, mede als gevolg van de vele andere aderlatingen, welke zij reeds onderging, als actieve deelnemster aan den oorlog zal worden uitgeschakeld. Echter, deze suggestie te onderwerpen aan een nadere beschouwing, daarvoor lijkt het ons, op dit oogenblik, nog wat te vroeg.

JUWEELLEN GOLD EN ZILVER

Vraagt, alvorens tot aan-
of verkoop over te gaan,
gratis ons advies.

Beëdigd expert

Roelof CITROEN

Juweliers sinds 1850

AMSTERDAM:

Kalverstraat 1, Tel. 37658

DEN HAAG:

Hoogstraat 23, Tel. 111757

M. H. GAUHL & Co.
Bontwerker voor het betere genre

Den Texstraat 10

AMSTERDAM — Telefoon 37426

JOH. KOKKELKOREN

Reparateur voor alle soorten rotatie- en
stopcilinderpersen

Spec. voor Heidelberger Drukautomaten

Demontages, montages en verplaatsingen

RAAMSTEEG 12, HAARLEM

C. M. W. BERNHARD Makelaar in Effecten

Lid v. d. Vereniging v. d. Effectenhandel
Leliegracht 9, Amsterdam-C, Tel. 44393
Gedurende berusttijd Tel. A'dam 40730

Fa. ALBERT SCHUIJER

JUWELIER ANTIQUAIR

TELEFOON 115281

LANGE POTEN 43 - DEN HAAG

Wij verwachten U in de

„K O C O“

CAFETARIA — IJSBUFFET

Rijnstraat 71—73, Amsterdam-Z, Tel. 94479

PRIMA CONSUMPTIE

Voor bestellingen van gebak of ijs

belt U even. of laat U het halen.

KUNNEN WIJ OP U REKENEN?

Bezoekt het Scala-theater

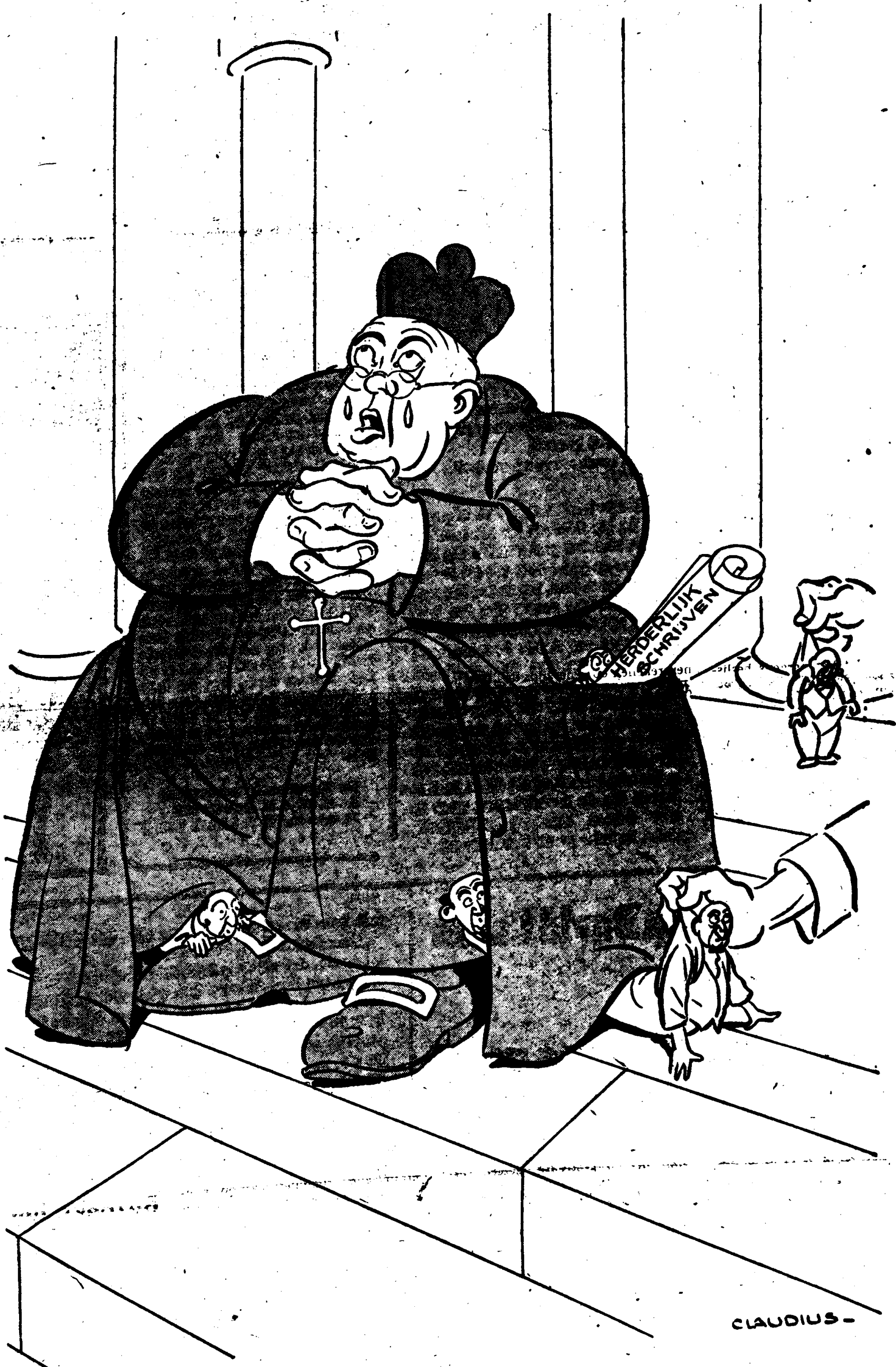
Pottersraat - Utrecht

Bijdragen van medewerkers en correspondenten

moeten zooveel mogelijk
des Maandags in ons
bezit zijn.

DE REDACTIE

DE ROOMSCHE PRIESTERS EN HET JODENVRAAGSTUK

CLAUDIUS -

„Zij meenen voor de Joden te moeten opkomen, wier rasgenooten in het Oosten, in de Sovjet-Unie, de ware aanstichters van het bolsjewisme en de vernietigers der godsdiensten en moordenaars der priesters zijn.”
(Gen.-kommissar Schmidt te Waubach)

GEESTELIJK LEVEN

(van levende geesten)

Uit de (schat)kamer

van onze eigen Nederlandsche kultuur

WAARACHTIG, DAAR LEEFT NOG IETS IN DIT VOLK!

Zooals de lezer behoort te weten, behoort tot de meest begaafde dichters, die Nederland heeft opgebracht, ook de bekende journalist H. M. Schoen, redacteur van het lite-rare weekblad „Wolk en Waterland”. Omdat wij deze week in een goede bui zijn, presenteren wij hieronder een zijner beste werken, het zgn. „Gebed”, dat, zooals de naam reeds aanduidt, van een diep geworteld religieus besef blijkt geeft. Het is, zooals iedereen ziet, een uiterst subtiel poëem, zwanger van fijngevoelige gedachten. Al die gedachten heeft meneer Schoen gedacht, toen hij dacht, dat hij juffrouw Proost, Mien Proost was, wat hij niet was, wat niet wegneemt, dat het fijngevoelig gedacht was. En nu het gebed:

Gebed om een goeden echtgenoot.

Ik wil een man
die rijden kan,

die schieten kan
Ik wil een echten man
een man.

Geen coca-cola drinker,
Geen eau de cologne stinker,
Geen verkenners,
Geen autorenner,
Geen volksmänner,
Geen dichter,
Een oplichter,
Een man.

Die minnen kan,
Die kussen kan,
Wiens armen mij omknellen,
Naar wien mijn borsten zwellen,
Die mij bespeelt
en zeven zonen bij mij teelt.

Hopenlijk heeft het u niet teleurgesteld. De plaatsruimte en het karakter van ons blad, dat geen godsdienstig blad is en dus op gebeden als dit niet al te diep kan ingaan, nopen ons het overige waardevolle oeuvre van den heer Schoen, H. M., hier onbesproken te laten. Noemen wij nog slechts de ontroerende stukjes „Ik ben vóór de Joden”, „Al mijn zonden worden mij vergeven”, „Waar is de Leider?” en „Halle Selassie ligt in zijn bed”. De bundel, waarin dit alles en nog veel meer is vereenigd, heet „Tot Slot” en is zelfs in den handel. Het is ons niet bekend, of wij dit te danken hebben aan de Kultuurkamer, waar de heer Schoen, zijn wij welingelicht, werkt. In ieder geval: Proost, Mien!

Hoofredacteur: Gerrit Stroopop, Leuterkerke, plaats vervanger van den hoofdredacteur: Eli Krantenman; adviseerend hoofdredacteur: Sam Onderwijzer; secretaris van den hoofdredacteur: Maup Pennevoerder; adjutant van den hoofdredacteur: Julius Korporaal; chef van dienst: Harry Ossedrijver; eerste redacteur buitenland: Jozeph Lopes de Vitos; tweede redacteur buitenland: Moos van Praag; eerste redacteur binnenland: Lou Waterman; tweede redacteur binnenland: Piet Jansen; eerste redacteur kunst: Sal Voorsanger; tweede redacteur kunst: Moritz Ballegoos; eerste redacteur financiën: Aron Goudekotting; tweede redacteur financiën: Marcus Schijvendraaijer; eerste redacteur geestelijk leven: Rabbi Mozes Hangjas; tweede redacteur geestelijk leven: Ds. K. W. A. K. Zalvertroost; eerste redacteur sport: Izaak Wegloop; tweede redacteur sport: David Knokker; eerste redacteur agrarisch leven: Benjamin Ulenkruier; tweede redacteur agrarisch leven: Levie Augurkiesman; eerste redactrice vrouwenrubriek: Sara Soep; tweede redactrice vrouwenrubriek: Rache Vetklep; eerste redacteur ontspanningsrubriek: Ies Azijsman; tweede redacteur ontspanningsrubriek: Nathan Poepjes; fotoredacteur: Jacob Blitz.

Tekst van de week

Uw aardrijk is eene verwoesting, Uwe steden zijn met vuur verbrand, Uw land, dat verteren de vreemden in Uwe tegenwoordigheid, en eene verwoesting is er, als eene omkeering door de vreemden. Zoo niet de Heere der heerscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten: als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden.

(Jesaja 1 : 7 en 9)

Geliefde broeders en zusters,
Beminde geloovigen!

Hoe treffend schildert de profeet Jesaja ons hier den nood van dezen tijd! Alsof hij in het heden stonde, legt hij onze ellende bloot, nochtans in het nette (zie verder over het on-nette). De vreemden — wie zouden het anders kunnen zijn dan de Duitschers? En die omkeering is natuurlijk de revolutie, die wij moeten verwerpen op grond van onze pos.-christelijke overtuiging. Wanneer wij lezen: „Zoo niet de Heere ons nog een weinig overblijfsel had gelaten” denken wij terstond aan alles wat ons ontnomen is: de Eerste en de Tweede Kamer en het koper en de fietsplaatjes en de zilveren dubbeltsjes en kwartjes, met de beeltenis van H. M. O. G. K., en de Unie en de Joden en nu ook nog de fiets. Maar gelukkig heeft de Heere ons nog een weinig overblijfsel gelaten: ondergeteekenden en allerlei collega's, die zich deswegen voor zijn aangelaat verootmoedigen en den eenen lofzang na den anderen aanheffen. En laat ons bidden, dat het hier geen Sodom en Gomorra wordt, want in Duitschland zwemmen ze al naakt, dus de zonde ligt voor de poort. Sela.

Uw liefhebbende voorgangers
Ds. K. W. A. K. Zalvertroost
Pr. Ignatius S. J. (Gerrit Graai)

HET MEEST GEPREZEN GROOTLICH
Uitgever: A. B. C. KOLDERT: Hooft

WAT LEZERS JENGEL

M. de R., ik wilde dat het na de oorlog of de Engelschen kwamen, word het beu alsmaar te leven te leven en nog eens te leven leeft men dan tenslotte voor? is hier nu niets tegen te doen? of gas, of christendom, of naasten Hoe houdt u het zelf uit?

Met warmen
Uw abonnee

M. de R. — Het zal door u ook opgemerkt gebleven zijn, dat wij handelaren, het 's zomers aan de strijd om het bestaan, omreden van vraag naar onze producten 's winters rijkelijk onbelangrijker is. (Dit staat in band met de calorimetrie. Velen van ons zijn er dan ook slecht aan toe. Zoo moet een colt het vorige seizoen vrouw en kind gelmatig ± f 5000.— per week brengen, thans rondkomen van

HOEVEEL

(Antwoorden in u ze zelf maar)

- LORD HALIFAX** is
 - a) de vader van Jesaja;
 - b) de zoon van Jesaja;
 - c) Jesaja-zelf;
 - d) een held;
 - e) eert heilige (Franc Marsjan);
 - f) een filmster (Hans);
 - g) een nieuw soort priester.
- HONI SOIT QUI MAL**
 - a) „De duivel trouwt de Engelschen op de veld”; c) „Geld stinkt”; d) „Gott strafe Engla”; e) „Honger en dorst”;
- „AFDROGEN”** is:
 - a) een uitdrukking der radicaal;
 - b) een vorm van radicaal;
 - c) een net werkwoord;
 - d) een onnet werkwoord;
 - e) iets geheel onbelangrijk.

Uit het dagboek van David Cohen

10)

De Rebbe keek me doordringend aan:

„Luister goed, David Cohen: de andere manier om de schande van meer is om vaderlandsloos te zijn.”

Weer liet hij een indrukwekkende pauze intreden. Ik durfde bijna geen adem te halen, zoo ingespannen wachtte ik op de verdere woorden van den Rebbe.

„En hiermee zijn we op den goeden weg, David. De internationale is gesticht. Aan miljoenen arbeiders wordt het voortdurend herhaald, dat het woord „vaderland” onzin is. Zij worden uitgenoodigd, om zich aan een te sluiten tot de groote internationale vereeniging van alle proletariërs. Het onderscheid van grenzen moet wegvallen. Alle menschen zijn gelijk. Geen standen, geen kasten, geen landen meer, maar één groote broederschap van alle menschen over heel de wereld. Dan krijgen wij eindelijk onze kans, David. Dan valt de schande van vaderlandsloosheid ook van ons weg. Dan hebben de menschen het begrip „vaderland” verloren. Dan worden wij niet meer beschouwd als vreemdelingen en indringers. En dan, dan begint onze tijd.”

Met een heilig vuur had Rebbe Samuel gesproken. Uitgeput leunde hij achterover. Het duizelde mij. Zooals gezegd, ik had een helder verstand en hoe jong of ik ook was, ik begreep zeer goed den opzet van dit geniale plan. Sommige dingen waren mij nog onduidelijk. Ik vroeg dus:

„Maar het socialisme is toch gericht tegen het kapitalisme en het moet

toch juist door het kapitalisme zijn, dat wij de wereld gaan veroveren. „Zeer juist, David. Maar dat is van latere zorg. Op de allereerste plaats is noodig, dat wij de gelijkheid met de andere menschen krijgen. Daarvoor moeten wij heel de wereld in opstand brengen en alle tot nu toe geldende normen omver werpen. Hoe krijgen wij de menschheid in beweging? Door ze ontevreden te maken. We moeten dien miljoenen arbeiden in paradijs voortooveren. Dan geraken zij in opstand tegen hun huidige heersers. En als we eenmaal de gelijkheid van alle menschen gekregen hebben, gaan we zachtjesaan de lijntjes weer wat vaster aantrekken en de kapitalisten weer aan het roer komen. En die kapitalisten zullen heel de wereld, wij, de joden, zijn.”

Ik was diep onder den indruk gekomen. Nu ik na zooveel jaren terugblik op dit onderhoud, moet ik erkennen, dat rebbe Samuel een groot was. Alles heeft zich ontwikkeld, zooals hij het voorspeld had. Met het als de gewoonste zaak van de wereld, dat joden zitting hebben in de regeering, dat zij op de meest officieele bijeenkomsten tegenwoordig zijn en zelfs aan het hoofd staan van een land. Wie zou dit voor vijftig jaar voor mogelijk hebben gehouden? De internationale heeft zijn werk stekend verricht.

Nog verschillende wijze lessen heb ik van Rebbe Samuel gekregen. „Heb eerbied voor de christelijke kerk. Ook die heeft een internationale gedachte. Alle menschen zijn gelijk. Dat moeten we uitbuiten. David, wat zorgt Jahwe toch uitstekend voor zijn uitverkoren volk. Eigenlijk moesten de christenen onze grootste vijanden zijn, want wij joden zijn de doodsvijanden van het Christendom. Maar het zijn juist de christenen, die door hun bovennatuurlijke internationale ons helpen en ons den weg banen tot de wereldheerschappij. Let op mijn woorden, David, er zullen tijden komen, dat de christenen tranen zullen schijnen als een arme jood geslagen wordt. Zoo diep zullen zij bewogen met het lot der joden.”

De Misthoorn

AD, waarin opgenomen „DE SLAAPMUTS”
GERRIT STROOP. Leuterkerke (N.-H.)

AD, waar nog ziekenfonds en vakbonds-
contributie af moet. En dat terwijl het
even zooveel duurder is geworden en
en praktisch alles in den zwarten
handel moet koopen! M. de R., is hier nu
iets tegen te doen? Wellicht wilt u de
verheid en de lezers van uw veelgelezen
blad op deze sociale onrechtvaardigheid
wijzen? U zegt maar, wat het kosten
moet.

Met zwartschen groet
G. DE ZWARTE
secretaris van „Het Zwarte Front”.

KRISPEDENTIE

C. te L. (Br. Emp.) — Uw schrijven
is al ongerust waar u bleef. En een
overwacht bezoek is zoo lastig met het
op de sigaren en de whisky, die hier
haarsch worden. Maar nu staat alles
klaar. Komt u maar gauw! Hopelijk zal
het u smaken.

WAT U ER?

encyclopaedie; zoekt
naar ons de moeite)

Mei, Ignatius van Loyola, Mr. H. P.

Laurel, Generaal Duymaer v. Twist);

Ik kwam met Gods hulp de
sprekwoord);

Dietsch sprekword);

er verder volgt.

politiek;

Maar genoeg over Rebbe Samuel. Ik ben soms bang, dat ik te veel mij
op nevenpaden begeef. Maar dat is het voorrecht van den bedaagden
leeftijd. Keer ik terug tot het echtpaar Deegmans.

Ik had nu de controle over heel de bakkerij. Zoals gezegd, zorgde
ik ervoor, dat de verdiensten niet minder werden, doch integendeel
werden vermeerderd. Maar ook voor mijn eigen zak zorgde ik goed. Ik
begon met een aantal brooden lichter van gewicht te maken, zoodat ik
een aantal meer kon verkoopen. Dat geld stak ik in mijn zak. Heel den
zomer door verzekerde ik nu den menschen, dat zij in den winter gerust
van mij brood op den pof konden krijgen. Op die manier hield ik mijn
klanten. De tijd der periodieke werkloosheid brak weer aan. De huis-
moeders konden niet meer betalen. Ik schoot nu zelf het geld voor. Iedere
week rekende ik met mijn baas af. Deze kon maar niet begrijpen, dat hij
in den winter evenveel klanten had als in den zomer. Ik trachtte be-
scheiden te kijken. Ik steeg steeds meer in hun aching. Ook de klanten
spraken vol lof over mij, omdat ik ze maar steeds op den pof verkocht.
Maar in het voorjaar, toen de mannen weer gingen werken, sloeg ik mijn
slag. Ik hield aan de huismoeders een briefje voor, waar zij van dui-
zelden. Maar omdat de mannen goed verdienden, betaalden zij stipt alle
schulden.

In de drie jaren, dat ik bij bakker Deegmans werkte, heb ik op die
manier een kapitaaltje van 4000 gulden bij elkaar geraapt. Nogmaals, ik
heb er hard voor moeten werken, maar de belooning was dan ook zeer
groot.

Zoo was ik dan op zeventienjarigen leeftijd in het bezit van vierdui-
zend gulden. Ik meende, dat nu de tijd aangebroken was, om eens iets
anders te probeeren. Ik was opgegroeid tot een flinken, knappen, jongen
kerel en met dat geld op zak voelde ik mij in staat, om een heele wereld

SPANNING! SENSATIE! ONTROERING! EDUCATIE!

KORT VERHAAL

(van redactiewege nog 'n beetje beknipteld)

De stilte lag als een
stijfgevroren vaatdoek
over de landouwen. Zij
werd alleen verscheurd
door den exprestrein
Alkmaar - Bergen aan
Zee, die met donderend
geweld door de bocht
bij Koedijk gierende. Ook
viel er nog een blad
van een laten boom.
Maar verder was er
geen vuiltje aan de
lucht. Zodoende kon
Daniël P. Donders, on-
bespied, een zware zak
op zijn rug torsend, de
ouderlijke woning ver-
laten om zich naar
zijn heimelijke gelief-
de Diana Q. Deksel,
de dochter van den
schoenmaker Q. Dia-
nus Deksel, te spoeden.
Dezelfde stond reeds op
den driesprong terzijde
van de woning van
melkveehouder Barend
Bus. P. G. Zij koester-
de het ongeduld aan
haren ongemeen schoo-
nen boezem, want het
uur van afspraak
(19.45 uur M. E. T.) was
reeds meer dan 12½
sec. geleden in het

boek der geschiedenis
gevlucht. Nochtans
kloeg zij niet, maar
ging voort met wach-
ten, de 1ne seconde na
de andere, totdat de
klok 19.45.22½ sloeg.
Angstig telde zij de sla-
gen: 71122½ stuks....
Daarop werd het haar
te machtig. Snikkende
riep zij uit: „Wee mij,
ongelukkige! Daniël P.
Donders bemint mij
niet meer!...”. Haar
snikken verstieven in
de lucht, want het was
verdomd koud. De
Duitschers hadden n.l.
alle kolen weggesleept
uit dat land. Diana Q.
Deksel wachtte de
klok van 19.45.23 niet
af, maar ging naar
huis. Onbewust van het
leed, dat over Koedijk
hing, zongen eenige
breedtegraden Zuidelij-
ker de nachtegaleen een
ontroerend minnelied...

TWEDE HOOFDSTUK

Om 19.45.24 bereikte
Daniël P. Donders

zuchtend onder den
zwaren last dien hij
torste, de plaats van
het randeevoe. Met een
zucht van verlichting
zette hij zijn last neer.
Edoch, Diana Q. Dek-
sel was weg. Alleen
haar schim waarde
nog een beetje rond, en
verveelde zich gruwe-
lijk, want het was al
(zie boven).

„Ja, zei de scharre-
lende schim korzellig.
„Diana is al weg, dus
daar zit je naast. Maar
geef mij maar, wat je
meegenomen hebt.

„Wat?” schreeuwde
Daniël P. Donders, „mij
versmaadt zij, maar
het clandestiene var-
ken lust zij wel? Dat
noot!” En hij nam zijn
zak en sprong te water.
Boven zijn hoofd klet-
terden de ijsschotsen
klagend samen. De
nachtgalen op den
Zuidelijken breedte-
graad schakelden over
op een elegie....

Politieke sensatie te Washington

Minister Sherbrandy sluit namens
Nederlandsche spijbelregering een
verdrag met Litwinof namens
Sovjet-regering.
Vergaande gevolgen voorzien.

(Per koerier)

WASHINGTON (Transvijver), 6 August-
tus — Vroolijk scheen het Oranjezon-
tje op de snor van minister Sherbrandy,
toen hij de trappen van de Sovjet-am-
bassade te Washington afdaalde. Het
leek, alsof er iets tintelde in zijn oogen,
maar daarin zal ik me wel vergist heb-
ben, want prof. Sherbrandy is, zooals
men weet, streng-gereformeerd en
streng-antirevolutionair en wandelt dus
met den Heere. Op dezen gedenkwaar-
digen dag kwam hij evenwel geheel al-

leen de hooge trap van het prachtige
Sovjet-gebouw afdalen.

„En, Excellentie,” vroegen wij, „is het
gelukt?”

„Het is gelukt, mijne heeren, met Gods
hulp,” zei Z. Exc. „Komt u maar mee,
dan zal ik u copie bezorgen.”

Dat was natuurlijk een kolfje naar
onze hand en wij hadden er gaarne een
wandeling naar de 47ste verdieping van
het groote kantoorgebouw, waar de Ned.
regering is gevestigd, voor over. „The
Netherlands Oversea-Governing Cy.”
stond er op de deur, die wij doorgingen.
„Ja, we zijn een beetje eng behuuld,”
zei Z. Exc., die onzen verwonderd over
het schrale meubilair dwalenden blik
zag, „maar we regeeren ook nog maar
over een paar duizend onderdanen, in-
plaats van over 75 millioen, zooals des-
tijds. Maar gaat u zitten.”

Nadat wij hadden plaats genomen zei

de minister:

„Om nu maar met de deur in huis te
vallen: Zooeven is een verdrag tot stand
gekomen tusschen de regering van Hare
Majesteit en die van Zijne Wellevendheid
Père Stalin. Het karakter van dit ver-
drag is uniek in de historie. Het bevat
o.a. de volgende bepalingen, die wij alle-
maal zelf hebben opgesteld, de heer Lit-
winof en ik, waarmee ik maar zeggen
wil, dat wij zoo vrij zijn als een musch
in het dakvenster, omdat wij niets op
bevel van Churchill en Roosevelt, onze
eminente veldheeren, hoeven te doen.

1e. De staat der Nederlanden wordt
na de overwinning der christelijk-bolsje-
wistische legers in alle glorie hersteld.
Aan het hoofd komt Hare Majesteit, onze
geëerbiedigde Koningin, die „wij in het
voorzicht van deze nieuwe Oranje-
glorie al vast een voorschotje uit de
staatskas hebben gegeven. Hare Maje-
steit zal worden bijgestaan door een re-
gering van voortreffelijke christenen en
bolsjewieken. Ikzelf hoop, zoo Stalin wil,
het voorzitterschap op mij te nemen. Pg.
Lou de Visser zou dan plaatsvervangend
voorzitter, worden. De Internationale
wordt volkslied, omdat de heele wereld
dat gaat zingen, en het Wilhelmus komt
er achter aan. De vlag wordt wat meer
rood en wat minder blauw en er komen
een hamer en een sikkel in.

2e. Indië zal worden bevrijd van de
Japanners, maar zal niet rechtstreeks
aan Nederland terugkeeren, omdat wij
moeten tegemoetkomen aan de leus:
„Indië los van Holland.” Er zal daar een
soort regering komen, waarin o.a. de
Nederlander Roestam Effendi zitting zal
nemen. H. M. zal het recht hebben voor
de aardigheid den titel „Keizerin van
Indië” te voeren, maar dat kan ook be-
trekking hebben op West-Indië, dat wij
zullen trachten te behouden, zoo Roose-
velt het wil.

3e. De kerken zullen wij allemaal een
goede beurt geven, en met „Evangelië
en Volk” zal korte metten worden ge-
maakt. Ik stelde dat aan meneer Litwi-
nof voor en die zei direct: „Ja, want
godsdienst is opium voor het volk.” Dat
is n.l. een grondgedachte der bolsjewis-
tische wereldbeschouwing, weet u. Ove-
rigens zal er natuurlijk vrijheid van
godsdienst zijn, evenals vrijheid van god-
loosheid, want wij komen nu in de op-
perste vrijheid te leven.”

„Ik kan u tenslotte nog zeggen,” zoo
vervolgde Z. Exc., die aan alle kanten
begon te stralen, „dat er deze dagen te
New-York een Russisch-Nederlandsch
verbroederingsdiner zal worden gehou-
den, waaraan ook de kinderen Israëls
zullen aanzitten. Er zullen om beurten
psalmen door balalaika-orkesten ge-
speeld en Sovjet-strijdlieden door ons
zangkoor „Halleluja, eeuwige lof en eere,”
gezongen worden. Mrs. Roosevelt zal
dansen in cellophaan, wat altijd een
vreeselijke attractie is. Zoo de Heere wil,
zal ik u een kaartje zenden.”

te veroveren. Misschien zou ik nog niet van bakker Deegmans zijn weg-
gegaan, als niet een heel onverwacht iets mij daartoe genoopt had. Maar
hier begint mijn dagboek weer. Het is beter dit te laten spreken.

28 Augustus 1900

Na drie jaren onderbreking neem ik mijn dagboek weer op. Het is
een mooie avond. Ik heb juist de laatste vordering van achterstallig
brood binnengekregen. Het was van een arme weduwe. Haar man had
altijd goed werk gehad in den zomer. Daarom had ik haar in den winter
ook brood op den pof gegeven. Maar juist toen het werkseizoen weer
aanbrak, stierf haar man. Het was een huishouden met acht kinderen.
Mijn verslagenheid was groot bij den dood van dien man. Hoe zou ik
mijn acht en veertig gulden binnenkrijgen? Het leek mij een onmogelijk-
heid. Toch heb ik het in drie maanden klaar gespeeld. Inkomsten had
de vrouw niet. Ze kreeg wat van het armbestuur en wat van de kerk.
Maar dat had zij nodig om haar acht kinderen in het leven te houden.
Ik vond een uitweg. Ik haalde vrouw Deegmans over om de arme weduwe
als werkster te nemen voor vier dagen in de week. Dan kon zij de bak-
kerij en den winkel schoonhouden, wat eigenlijk mijn werk was. Daar-
voor kreeg de weduwe vier gulden in de week. Ik moest dat uitbetalen.
Ik kwam met de weduwe overeen, dat ik het geld in mijn eigen zak mocht
stoppen, tot zij haar schulden had betaald. Drie maanden lang heeft de
weduwe hier gewerkt en zodoende kreeg ik mijn acht en veertig gulden.
Vandaag voor het laatst heb ik die vier gulden gebeurd. Ik bezit nu vier-
duizend gulden. Het wordt tijd, dat ik naar iets anders uit ga zien. Zou
ik mezelf nu eens niet tracteeren op een feestavondje? Ik ben in al die
drie jaren nog niet één keer uit geweest. Ik ben nu toch een jonge man,
die ook wel eens uit wil gaan. Ik denk, dat ik morgen den Zeedijk eens
opga.

Wordt vervolgd.

III

Godsdienst als grondslag van ons volksbestaan door Mr Ds J. F. Dijkstra

Over „joodsch” en „christelijk”

In mijn beide inleidende opstellen haalde ik paragraaf 24 van het Hitler-program aan, beriep mij er echter niet op, doch verstevigde mijn titelstelling ermede. Dat zit allicht wel iemand dwars, om licht te bevroeden reden, namelijk wanneer men hetzelfde tuighuis benut en... meneer wordt mijn opposant! Voor we het kaatsterrein opgaan, alvast een por. Meneer, gij staat nog niet al te stevig in uw ideologisch schoenwerk en ge loopt op scheeve hakken. Ik voel aan, dat ge immers de universele waarde van den Christelijken godsdienst niet erkent, wat bij uw eersten bal wel dadelijk zal blijken. Weet echter wel, dat paragraaf 24 aan die waarde juist haar betekenis ontleent en niet aan een specifiek nationaal-socialistische idee, hoe ook samen verknocht. Maar we zullen sportief zijn en rollen uw vaatje spijkers-op-laag-water zijwaarts. Kom nu maar op met andere ballen. Zoek ze maar niet uit; ik zal ze u aanwijzen en wel de beste, die ge tegen mij kunt hanteeren. Ik ben een sportieve non-conformist, ziet u, al moogt ge mij gerust een handigen hannekemaaiër noemen, die u het pad schoon scheert voor uw voeten.

De eerste bal. Is van anti-semitische rubber.

„De door u aangeprezen godsdienst is door een JOOD gesticht. Het positieve nu nog even daargelaten, de Christelijke godsdienst is van huisuit dus JODISCH en niet Germaansch, tenzij en-voor-over-geariseerd, in casu gehelleniseerd door filosofen als, nu ja, noem ze maar op, een heele bent neo-platonica, aristotelianen, subordinatianen, naar den ouderling Arius: Arianen geheeten, tegenwoordig ook vrijzinnigen genoemd. Deze laatste rubriek, de Arianen dus, achten het goddelijke in Christus niet van bovennatuurlijken, doch van zedelijken aard. U, steile mr ds, is (wel foei!) anti Arianen, dat is rechtzinnig in dit geval, nu gij Christus wel van bovennatuurlijke origine acht, dat is Goddelijk, evenals ook het positieve in het Christendom! Ik kan zoo verstaan, dat Soestdijk zoo weinig van dit alles verstaat; nu, ik ook niet, maar dit is me duidelijk, dat Jezus een Jood was, en hoor es, hoe kan een raszuiver nationaal-socialist nu van een bijbel houden, dat een Joodsch boek is van alpha tot omega en daaruit hooren prééken? Ik wil niet op een Joodsch kerkhof en niet in een Jodenhemel want het stukje van het Universum der Raszuivere Germanen, dat Nederland het, ligt niet aan de Jordaan! Ik kan het dan ook zoo verstaan en toejuichen, dat die notaris daar in Groningen met dien Russische naam, u het noemen in één adem van die Arianen en van dien Joodschen snaak Gideon, per authentieke acte verbodt. Dat de man niet eens officieel tot die Orde behoorde, behalve dan principieel, zij het ook zonder medeweten van den Paus van Soestdijk, die nog nooit van dezen heelen notaris had gehoord, doet niets te kort aan zijn Arianen ijver. Dacht zeker, dat Arianen en Arier hetzelfde is; ikzelf trouwens ook. Wat ik ook wezen moge, zegge ik nederig met den PP. Maximus van Soestdijk, ik ben tegen alles wat Joodsch is! En nu weet u het!”

Bracht den groet en trok zich

siegesbewust terug. Gij hunkert nu naar mijn tegenbal? Bravo, doch daar komt een andere kaatseballer op mij toe en beduidt mij onweerstaanbaar vriendelijk, dat hij naar een balletje met mij snakt. Snakken wijst op grooter gemoedsbeweging dan hunkeren en dus gaat eerste deze bal.

De tweede bal. Komt uit het Cultuurkamp, luister maar. Na warmen handdruk komt het welbespraakt, ja haast welsprekend: „Meneer Dijkstra, waarde heer, ik heb een bedenking of twee, drie, tegen de strekking van uwe stelling, mij notoir geworden uit de uitwerking daarvan door u, vreezende ik een verkeerde uitwerking op de groote massa. Deze massa, meneer, moeten wij associeeren aan de Cultuur van ons kamp, weet u, want daarin ligt de oplossing van het vraagstuk opgesloten, dat ons hier balletjes doet wisselen. Dat vraagstuk, nietwaar, is de invoering van het nationaal-socialisme en dan in cultuur-editie, binnen onze landpalen; wij allebei willen dit immers? Welnu, acht u het dan zoo noodig, dat we onze politieke cultuur, net eender als in den ouden stijl, weer gaan vermengen met den godsdienst? Moeten we dan doorgaan met het bevorderen van een dergelijk huwelijk over den puthaak, pardon, een lapsus van m'n bal, ik bedoel dat morgantisch huwelijk, waaruit alsmaar van die misvormde kindertjes voortspuiten met uitgesproken rang naar roodvonk, goud- of geelzucht, kromme beentjes en ballonbuikjes, oftewel Engelsche ziekte? Breng de massa cultuur, tout court, en laat de godsdienst erbuiten of, zoo dit voor de straatveiligheid, of orde in het jachtveld tegen stroopers wenschelijk is, maak er dan een goedkope volkseditie van, zoo iets à la Voltaire, De Telegraaf, Haagsche Post, of Snouck Hurgronje, deze laatste, u weet wel, in leven adviseur der Koloniale regering, en die aanstuurde op een cultuur voor de Inlanders, zonder Christendom, om zoo de associatie met het Moederland te bevorderen. Eigenlijk wel jammer, dat wij de loges zoo potdicht hebben gesloten, want daar vond ge een soort godsdienst, elck wat wils, zoo'n echt practisch cultuurkamp van Onderlinge Hulp-ers. Humaan zijn, meneer, en dan kunnen we al dat christelijke best missen, behalve, voor het beschaafd fatsoen, den naam dan! We zijn niets gebrand op Calvin, Colijn en den Paus en dat drukke kerkgaan doet maar schade aan bioscoop en tni-gel-tangel, die zuilen der Cultuur!”

Gaf me andermaal de hand en trok zich huigend terug.

En nu moet ik aan het debatballen! Kom, een slok broom-kali, 'n dosis luim en de noodige ernst, dus een portie humor en dan maar los! Eerst even m'n ballen in wat glas-kruimels rollen.

Eerste tegenbal. Mag ik u, meneer Haman, de Syriër, die zoo fel tegen Esthers van leer trok, dat-ie zelf aan de galg kwam, vooraf even het begrip half toelichten? Er zijn halve centen, nietwaar, die een den kerkbuil leegenden diaken zoo kregel kunnen maken. Er zijn ook halve hemdjes, halfwijzen of halfmallen, zooals we ze hier noemen en ik ken ook halve of waangeleerden. De laatste halven zijn onder al dat halfbakken gedoe wat onder fatsoenlijk brood de halfgebakken zemelbroodjes zijn, slecht verteerbaar kostje. Welnu, zulke kost is mij uw baksel; moet dit ook Hitler zijn. Immers, u poneert, dat de Stichter van het Christendom een Jood was. Dit moet Hitler bij het vaststellen van paragraaf 24 dan

wel ontgaan zijn. Hitler toch toont zich, anti-Jood als hij is, beslist voorstander van het Christendom: kunt ge de tegenstrijdigheid rijmen? Zoudt gij uw bal nu liefst dadelijk terugnemen? Te laat! Kom, ik zal u niet langer ernstig nemen. Ga daar maar op dat abc-bankje zitten en luister. Argumentaties als van Haman zijn profaan, want ze besmeuren het Heilige. De Hamans vergeten bovendien, dat het hier om de LEER, om het Evangelie, als stempelende het Christendom, gaat. Is deze Rabbijn'sche beuzelpraat een casuïstisch gefabel? Spreekt uit den Joodschen geest, zooals wij dien ontwaren door al de eeuwen onzer jaartelling heen — slaan we de oogen in de historie of rondom ons — de geest van Christus? Ja, herkent gij in de uitingen van dien Joodschen geest ook zelfs maar iets van de taal van het Boek der Psalmen, een enkel daarin verdwald lied uitgezonderd? Is het u wel ooit te moede geweest, luisterdet gij naar een prediking uit Jesaja, alsof ge jodentaal (zooals ge daarmede dagelijks in aanraking kunt komen, leest ge de producten van de Jodenpers) hoort? En de Bijbel, dat boek van Jood en Christen dan? Pardon, Haman: de TALMUD, niet de Bijbel is de Jodenbijbel! Weet gij, halfbakken christenen, dat de wetten, voorschriften, bepalingen en ceremoniën, die het geheele leven van onzen Jood beheerschen en de geest, die hem bezielt, alleen uit den Talmud geput worden, ruimer gesproken: uit de Talmudische literatuur? Onze Bijbel? Is geenszins de bron, waaruit de Jood het levende water haalt, hoe ge dan den Pentateuch, de vijf eerste boeken, behoort uit te zonderen, doch deze boeken van Mozes dan gecommuniceerd op z'n Rabbijnsch, d. i. getalmudiseerd. Ik doecer hier geen Jiddische antiquiteiten, doch iets naders behooren de talloze Hamans onder ons over dit belangrijke onderwerp hier te vernemen. We hebben wel een eigen Paus te Soestdijk en zijn college aan Cardinalen bij de hand, maar als gert zoo klaar zijn geznerzijsche Decretalen gebleken, zoodat ik wat zal moeten schoolmeesteren. Het is waar, we zouden ook aan de deur van nr. 100, Javastraat, Den Haag, kunnen aankloppen, doch de Synode daar (stuk voor stuk pausjes!) is aan het kampeeren. Attentie dus.

Wanneer die Talmud, die Jodenbijbel, gemaakt is? Een bijbel, het ligt in den meervoudsvorm biblia reeds opgesloten, wordt niet gemaakt, doch ontstaat. De geheele wordingsgeschiedenis van den Talmud geve ik in een paar grepen.

Het ving aan dadelijk na den terugkeer uit de ballingschap, dus in Cyrus' tijd. Wetstudie was formeel reeds vroeger plicht, ja, heilige taak der priesters en het ging al spoedig voor ontwaarding door, wanneer de wetskennis uit den breeden kring der gemeenschap naar de scholen der profeten overgebracht werd. Het gold als axioma, dat de overgeleverde commentaren op den Pentateuch niet opgeteekend mochten worden, doch mondelinge traditie bleven. Maar na de ballingschap gingen de Soferim, schriftgeleerden, toch schriftelijk aan het reconstrueeren van die oude traditie, om de „Wet” tegen Hellenistische filosofen te beschermen. Na de vernietiging van de laatste resten van het Joodsche volksbestaan door de Romeinen trokken de Tannaim, leeraren, met den grootsten ijver aan het werk, om in de meest nauwgezette beoefening van de „Leer”, niet van den Bijbel, doch van de commentaren op den Pentateuch, aan de uiteengeslagen en allerwege verspreide massa een

abstract volksbestaan te schenken. Codificatie vond niet plaats, doch een geheel van drie verzamelingen kwam tot stand, die resp. Balacha: wetgeving; Midrasch: verklaring en Agada: moraal, heeten, en het geheel: Misnja: leerling. Omstreeks 200 na Chr. kwam van de hand van den Patriarch Juda I een centrale Misnja tot stand, in het Hebreuwsch-Chaldeeuwsch opgesteld, met absolute autoriteit. Wetstudie was voortaan Misnjastudie. De registers, protocollen, acta, tractaten van deze studie voor en na het jaar 200 tot ongeveer het jaar 600 vormen den inhoud van den Talmud, onderscheiden in een Babylonische en een Palestijnische Editie of versie, waarvan eerstgenoemde verweg de voornaamste is. Die inhoud bestaat uit de resultaten en getrouwe weergave der in de scholen gevoerde spitsvondige discussies, doorgaans duister, zoodat aan commentaren steeds de behoefte bleef bestaan: „tekstkritiek”. Gemara geheeten, ook onder hedendaagsche theologen-kibbelaars van vrijzinnig Protestantischen huize zeer bekend en geliefd, wel te verstaan, niet op den Talmud, maar op den ouden Bijbel der Christenen!

De Talmud ware te karakteriseeren in de benoeming: De subtiële Haarklover, Casuisticus tegen de Gojim, handboek voor advocaten, wisselaars, kooplieden, heelmeeesters, slaggers en het genus Cacadorus, en „Beschermers van Jehova's eigen Volk; Voedster van den Jood van wieg tot graf met een eigensoortige, het Christendom tegenovergestelde moraal. Maar ook: Zakdoek bij den Klagmuur.

Het Nieuwe Testament is van elke Talmudische smet vrij en omgekeerd. Van Christelijke Soferim gewaagde ik reeds, doch voor het ware slag moet ge aan het adres van de R.K. Kerk zijn, namelijk bij de Scholastieken. Visch dit echter zelf maar uit, Haman, en anders, roep Soestdijk of uw vriend den notaris maar ter hulpe. Maar denk er aan, dat twee linker schoenen nimmer een paar maken en dat de som van enkele middelmatigheden kleiner is dan ééne.

Tweede tegenbal. Uw gemoed en bal, beide, zijn soepel, meneer en toch mag ik u niet. Ik kon de door u als geestverwanten genoemden ook nimmer een goed hart toedragen: te soepel voor mijn smaak. Overigens allemaal getapte lui. Ik dank u intusschen voor Dr. Snouck. Past juist in dit tournooi; geschikt aanknoopingspunt. Ja, precies; wilde naar het land der djerook-citroenen een nieuwe soort citroen brengen, die er uitzag als een knol. Vraag, net als u, pardon: een lapsus van m'n Kappel, m'n tikinstrument; ik bedoel — Soe-domsappel. Want, ziet u, zoo noem ik een Christendom, dat hol is, hoe het politoer ook glanze. U, meneer, is een soortgelijke Burbank, u weet wel, die Californische kweker, die pruimen zonder pit teelde. Maar ik zal u met rust laten en met Dr. Snouck doorgaan; ga maar naast Haman zitten.

De strekking dan van de adviezen van Dr. Snouck Hurgronje was, om onze Oostersche Rijksgenooten aan onze cultuur te associeeren, teneinde op deze wijze de oplossing der Islam-quaestie te vinden. De Islam zoowel als onze cultuur zouden daarbij een veer moeten laten: pruimen zonder pitten! Bij Burbank kwam de denaturatie de pruim ten goede; het bannen uit de cultuur van het wezen van den godsdienst was moord van den geest! De grondslag zou van Insulinde's volksbestaan zijn afgenomen. In de „Indische Gids”, Juni 1915 kunt ge nalezen, wat ik over dit moordplan schreef.

(Vervolg op pag. 11)

Een spel van kat en muis

DE ENGELSCH-EN DE RUSSISCHE POLITIEK IN HET NABIJE OOSTEN

FEITELIJK valt dit onderwerp moeilijk in een kort bestek te behandelen. Sedert de Russen voorgoed heer en meester van de noordelijke kusten der Zwarte Zee zijn geworden, sedert hun politiek er op gericht was om ook den eenigen toegang tot de Zwarte Zee — Bosporus en Dardanellen — in hun macht te krijgen en zich zodoende van een rechtstreekschen invloed in het oostelijke bekken van de Middellandsche Zee te verzekeren, is ook de Engelsch-Russische tegenstelling ontstaan. Alle oorlogen, die Engeland in de vorige eeuw in het Nabije Oosten hetzij zelf — zooals den Krimoorlog 1854—1856 — heeft gevoerd, hetzij door andere volkeren, die zich daartoe leenden, heeft doen voeren, hebben er toe moeten strekken om de strijdkrachten van de Tsaren uit de Middellandsche Zee te weren en om het Nabije Oosten, die belangrijke landverbinding met Indië, tot een onaantastbaren

slagboom tegen den Russischen expansiedrang, zoo niet tot een integreerend bestanddeel van het Britsche wereldrijk te maken. Zelfs wanneer het af en toe leek, dat men het eens was geworden — hetgeen natuurlijk steeds ten koste van derden ging — was toch de Engelsch-Russische tegenstelling daarbij de eigenlijke drijfveer.

De Krimoorlog werd door de Engelschen in combinatie met de Franschen en Turken gevoerd, ten einde het dreigend opdringen van de Russen reeds in hun eigen land tot staan te brengen. De Russisch-Turksche oorlog van 1877 ontbrandde, omdat Engeland de kans meende te moeten waarnemen om het door erge hongersnooden geteisterde Russische Rijk in het vaarwater te zitten. De krijgsvoorrichtingen hadden weliswaar een ander verloop, dan men zich had voorgesteld, doch de Engelschen wisten het niettemin klaar te spelen om de Russen van den Balkan en de zeestraten verwijderd te houden. Englands loon voor het bijspringen van de Turken bestond uit het eiland Cyprus, dat als flankbastion voor de pas verworven positie aan het Suezkanaal van groote strategische betekenis was. Toen de Britsche strijdkrachten in 1900 door den lastigen oorlog tegen de Zuid-Afrikaansche Boeren waren gebonden, dwong Rusland de Perzen tot het sluiten van een verdrag, waarbij de Russen het recht verkregen om enkele havens aan de Perzische Golf in eigen beheer te nemen. Zodoende was tenslotte de rechtstreeksche toegang tot de wereldzeeën verkregen, waarnaar men zoo lang reikhalzend had uitgekeken. Doch die vreugde was niet van langen duur. In het jaar 1904 bond Japan, daartoe aangemoedigd door Britsche toezeggingen, den strijd met Rusland aan. Na zijn zware nederlaag was het Russische Rijk terdege verzwakt en voorlopig dan ook niet langer bij machte om in het Nabije en Midden-Oosten de gebruikelijke activiteit aan den dag te leggen. Dat was een kolfje naar Englands hand. Nu was Rusland rijp voor de Entente met de westelijke mogendheden en tevens nuw genoeg voor het verdrag van 1907, waarbij de tegenstelling in het Midden-Oosten in den Engelschen trant werd beslecht. Engeland trok enkel zijn troepen uit Tlabet terug, dat tot „neutrale zone” werd verklaard, doch het bracht Afghanistan en het Zuiden van Perzië onder Britschen invloed, waardoor de Russische verdragshavens aan de Perzische Golf uit den aard der zaak werden afgeschaft. Engeland had er toentertijd — en wellicht ook heden nog? — vitaal belang bij, dat Rusland weliswaar verzwakt, doch niet vernietigd werd. Even ijverig was Engeland er op uit, om ook de Turken slechts in zooverre op krachten te laten komen, dat zij hun functie als een aan de Britten onderdanige wachtpost aan de Bosporus konden volhouden. Vandaar dan ook, dat Engeland de Turken tegen de Russen en de Balkanvolkeren tegen de Turken heeft opgehitst. Vandaar dan ook, dat Engeland een man van stavast, zooals Kemal Atatürk, alsmede diens levenswerk, de moderne en krachtige Turksche mogendheid, in den grond

van zijn hart altoos heeft gehaat. En den tragischen dood van den laatsten Tsaar, dien vertegenwoordiger van het eertijds zoo verrijken- de Russische gezag, heeft men in Engeland stellig niet betreurd.

De Engelsch-Russische tegenstelling was ook in tijden van schijnbaren vrede en van eendrachtige samenwerking steeds aanwezig. Die tegenstelling bleef ook voortbestaan, toen de Russen die kloof zelf niet langer bespeurden en de moesjiëks tegen het keizerlijke Duitschland te velde deden trekken, teneinde zich voor Englands zaak bij honderdduizenden tegelijk te laten doodslaan. Eerst de Bolsjewisten zijn tot het besef gekomen, dat Engeland altoos Ruslands doodsvijand is geweest en eerst zij — en niet de bedrogen Tsaar en de om den tuin geleide usurpator Kerensky — zijn er op uit geweest om Englands intrigantenspel in het Nabije en het Midden-Oosten tegen te werken.

In zijn strijd tegen Engeland heeft Sovjet-Rusland zich eerst verbonden met de Islamietische wereld, die immers ook voldoende redenen had voor haar verontwaardiging wegens de Britsche praktijken. Reeds spoedig nadat de Roode Legers over hun tegenstanders hadden gezegevierd, richtte Moskou een manifest aan alle „werkende Muzelmannen”, waarin te lezen stond, dat de rijken der kapitalistische roofzucht en geweldpleging bezig waren ineens te storten en dat de bodem den kapitalistischen vrijbuiters onder de voeten brandde. Aan de Russische Muzelmannen — destijds circa 20 miljoen zielen — werd beloofd, dat hun bedehuizen niet langer zouden worden vernield en dat hun geloofsbelijdenis en gebruiken, hun nationale en culturele instellingen voortaan onaantastbaar zouden zijn. Zij konden hun nationale bestaan naar eigen goeddunken inrichten, want zij hadden recht daarop. En de Muzelmannen in het Oosten, Perzen, Turken, Arabieren en Indiërs, wier leven en geboortegrond, wier hebben en houden eeuwenlang even zoovele handelsoBJECTEN voor de imperialistische en roofzuchtige Europeanen waren geweest, wier landen de plundersaars, die den wereldoorlog hadden ontketend, wenschten te verdeelen, al deze Mohammedanen moesten vernemen, dat de geheime verdragen van den tot val gebrachten Tsaar aangaande het gewelddadig inpalmen van Konstantinopel thans verscheurd en vernietigd waren. De Russische

Republiek en haar regeering verschuuden de gewelddadige verovering van vreemde landen. Het verdrag omtrent de verdeling van Perzië was eveneens verscheurd. Hetzelfde gold voor het verdrag aangaande de verkaveling van Turkije en de annexatie van Armenië.

Dit hoogdravende manifest was natuurlijk een staaltje van de ergste doortraptheid en de toezegging om te willen afzien van gewelddadige veroveringen, werd niet nageleefd. De Zuid-Slaven in Bessarabië, voorts de Letlanders, de Estlanders en Finnen, dan wel de met geweld onderdrukte volkeren in Centraal-Azië, de Mohammedanen in Rusland zelf, tot wie de oproep was gericht, hebben dat inmiddels aan den lijve moeten ondervinden. Doch de woeste haatgevoelens jegens Engeland, die in dit appèl tot uiting kwamen, waren geen ijdel vertoon. In Moskou werd een „Centraal Mohammedaansch Comité” opgericht en er werd een „Verbond ter bevrijding van het Oosten” in het leven geroepen. In Bakoe vergaderde een „Internationaal Congres der Orientalische volkeren”. In Tasjkent openden de Bolsjewisten een „Hoogeschool voor revolutionairen in het Oosten”, die zich wel dra in een eigenaardige vermaardheid mocht verheugen. De uitwerking van deze onomwonden tegen Engeland gerichte maatregelen liet niet lang op zich wachten. De Bolsjewisten hebben de Engelsche politiek in den Orient gedwarsboomd, waar zij er maar kans toe zagen. Menigmaal heeft een volk, indien dit op zichzelf genomen krachtig was en zelfbewust bleef, daarvan tot op zekere hoogte kunnen profiteren, zooals het Turksche volk, doch voor het overige hebben de Mohammedaansche volkeren in Centraal-Azië, indien zij gehoor verleenden aan de bolsjewistische lokezingen, daarvoor zwaar moeten boeten zoodra de Bolsjewisten vast in het zadel zaten. Want Lenin's volgelingen zijn uit den aard der zaak evenmin de eerlijke vrienden der Mohammedanen, als zij dat van de Christenen zijn. Dat blijkt alreeds voldoende uit de gesloten gebedenhuizen en de geschonden moskees in de islamietische streken, waar die gebouwen thans voor allerlei profane doeleinden worden gebezigd. De godsdienstige verdraagsaamheid is in de Sovjet-Unie telkens, wanneer men zich daarop laat voorstaan, niets anders dan een politiek mom. De Engelsche staatslieden daarentegen hebben steeds beweerd, dat het bewaren van de Christelijke orde één van de voornaamste doelstellingen van hun politieke houding was. Niettemin zijn Stalin en Churchill tegenwoordig gezworen kameraden! Wie wordt hier door den ander bedrogen?

(Vervolg van pag. 10)

Aard en wezen van onze cultuur kwamen bij dit alles in het geding, evenals de verhouding, waarin de Inlander zich dacht tot den Islam, als kernbegrip der nationaliteitsgedachte van het Pan-islamisme. Paralelistisch bekeken hebben wij bij ons vraagstuk hetzelfde, wijl onze cultuur en de Islam zoo ver van elkander stonden, dat zonder meer van hechte saamhoorigheid in één verband geen sprake kon zijn, zoo lang niet één van de twee zich aan de andere van de twee zou aanpassen. Moest nu de cultuur zich voegen naar den Islam? Ja, zei Dr. Snouck! Moet thans onze cultuur zich aanpassen aan het nationaal-socialisme, niet van het genre, ten aanzien van het Christendom gekenmerkt in paragraaf 24 van het Partijprogramma, doch van een anti-christelijke gading, gelijk m'n Burbank en diens geestverwanten hier propageeren? Mag ik mij even steken, niet in de toga, doch in een profetenmantel en u voorzeggen, dat het hier dan zeker nimmer tot een dragelijke Nieuwe Orde zal komen! Ik zal mijn profetie niet schragen met steunsels uit het Maleische houtstek, hetzij aan Insulinde, hetzij aan den opstand van de Philippijnsche Katipoenan van het einde der vorige eeuw te leunen, doch met het volgende betoog. Wij zien tegenwoordig den boer naar de oogen en willen van het platteland een Paradijs maken. Puik! De koning, immers, wordt volgens de Heilige Schrift van het platteland gediend; zelfs de koning, dus! Nu vindt ge juist op dat platteland en in steden, die erop lijken, de bakermat van het eenvoudige, pittige Christendom. De boer, bovendien, is de zuidnige Atlas, die 's Lands Schatkist torst, al verdoelt hij in de stad, of in Amerika, soms een lieve duit. Als ge dezen konservatief aan z'n kerk of school — verlengstuk, deze laatste van de kerk, dominee en schoolmeester, beiden even conservatief — komt, dat is: aan de leer, om deze te ontdoen van de kern, gelijk Burbank z'n pruim, dan hebt ge de meerderheid van ons volk nog meer tegen de Nieuwe Orde in het harnas gejaagd dan thans reeds het geval is! Nu ik de cultuur zoo druk doende zie, het platteland tot zich te trekken, hoop ik, dat deze stoot van den hoorn Burbank en de zijnen uit hunlieder kweekerij hale, opdat de pit, door de natuur aan de pruim toebedacht, door de cultuur niet moge worden ingeslikt, want dat zou ook haar schaden. Nu maak ik m'n reserve-hond los; u herinnert zich mijn afscheid de vorige week wel; heet Fin en is een pientere pointer.

N.V. NEDERLANDSCHE KLEEDING- EN TEXTIELFABRIEKEN

de lama

HEERENCONFECTIE

JONGENSCONFECTIE

KINDERCONFECTIE

AMSTERDAM, PRINS HENDRIKKADE 141, TELEFOON 49994

MARTIEN BEVERSLUIS: Het verval der Nederlandsche poëzie III

Vormverschrompeling, moreele verwording, joodsche pornografie en klinkklare nonsens

In 1923 verscheen te Zeist bij den uitgever J. Ploegsma een bundeltje eerste verzen van den heer H. Marsman. Na diens voortijdigen dood heeft de jood Querido al het verzamelde werk van den dichter wederom uitgegeven. Deze uitgave is nog van dit jaar en hierin komt ook deze eerste proeve van nieuwe poëzie voor.

Het Nederlandsche publiek en de jeugd kan derhalve nog in den waan verkeeren, dat we hier met werkelijke dichtkunst te maken hebben.

De waarheid dient erkend, dat Marsman in later werk terugkwam op zijn jeugd-exaltaties, doch dit is geen verdediging voor het feit, dat zijn invloed op de poëzie funest was en nog is.

De heer Marsman kreeg nl. na dit eerste bundeltje de critiek te voeren in de Gids, werd eenige malen bekroond, becroonde zelf werk en kreeg langdurig het woord in de groote dagbladen, die hem als de grootste moderne dichter en het komend genie voorstelden. Wij willen enkele voorbeelden van totale verdwazing, die de Nederlandsche letteren met zijn werk en dat van Herman van den Berg binnenslopen, aanhalen.

De heer Marsman schildert aldus de „vrouw“ (blz. 12):

tegen den rottend-paarsen hemel van verlängen
lichaam-wentelend al-leven
gedrochtelijk staan wij en massaal geheven
hijgende nacht (stippeltje stippeltje — B.)
mijn volle handen tasten even
het slierend kranen van uw blauwe haren
die, gif en scheemrig, vachten hemel waren
over al ruimte, uw gelaat, ivoor ovaal,
waarin uw oogen, spitse spleten, hangen;
een groen signaal

Dit is een klaarblijkelijke nabootsing van de waanzinnigheid, die ook de beeldende kunst in die dagen begon te verzieken. Men bespeurt ook in dit gebazel vorm, rythme noch rijm.

Deze waren volgens Marsmans eigen woorden dan ook „lamlendige vervelendheden“.

Berlijn zag Marsman als volgt:

De morgenlucht is een bezoedeld kleed
een bladzij met een ezelsoor
een vlek
de stad
een half ontverfde vrouw
maar schokkend steigert ze den hemel in
als een blauw paard van Marc in 't luchtgareel
Berlijn
de zon is geel.

Marsman verkondigde de theorie dat het directe woord, het woord dat als 't ware electrisch geladen was, alle beschrijving, ja, den volzin in de poëzie overbodig maakte. Daarbij was alle rede in het gedicht, alle harmonie, alle muzikale binding een ouderwetsch begrip.

En zoo kon dan ook in zijn oogen geen natuurgedicht, geen gezang, geen vormschoon, classiek gebouwd gedicht genade vinden. Op het Procrustusbed zijner exaltatie werd alles neergelegd. Exaltatie zeide ik. Hoor! hoe Marsman dicht over Scheveningen. Ik zet een streepje waar de zin ophoudt:

Fort — donder — stormend ontsprongen — de
wervelkolommen — de schokken — de monden — van de kanonnen — donder — de horizonnen — gaan onder — en de toren — der zon — laaiende — ton — stort — onder — donder — fort. Punt, lange rust.

En dit werd prachtig gevonden en nog uitgegeven en bewonderd.

Deze geforceerdheid, dit willen maken van de taal wat niet mogelijk is, nl. een soort telegramachtig overbrengen van indrukken, deze manie van beelden is hem door al zijn werk hinderlijk bijgebleven.

Maar erger was de nabootsing, die hij onder vond onder het geslacht, dat hem vreesde of bewonderde en dat hij met zijn weergaloos brutale en quasi-diepe beschouwingen overbluffte.

Wanneer ik beweer, dat deze invloeden nog steeds bemerkbaar zijn in de hedendaagsche Nederlandsche poëzie, dan wil ik dit staven met een publicatie van Gerard den Brabander, die in dezelfde exaltatie en korthed schrijvende dezelfde gedrochtelijke visies den heer Marsman naäapt.

In het tijdschrift Criterium van Januari—Februari van dit jaar (1942 dus!) schrijft hij dit vers:

Man in de deur
Man in de deur
Levend en dood materiaal
Huizen gaan aan den haal
Man in de deur
Vrouwen bukken bevreesd
breed in de schoften het beest
Man in de deur.

Men heeft reeds opgemerkt, dat deze jonge dichters liefst zoo bruut en gemeen mogelijk over de vrouw believe te schrijven. Met niets ontziende gemeenheid schenden zij het heiligste en grootste.

Daarbij is de opmerking, dat de vrouwen „het beest in de schoften“ hebben nog zeer gewoon en ja, heilig.

Het zou mij gemakkelijk vallen van deze liederlijkheid een bloemlezing samen te stellen, gelezen in de bundels der laatste vijf jaren alleen.

Dit alles werd destijds niet alleen niet verboden door de Christelijke regeering, neen, het werd in de pers geprezen en het werd bekroond.

Een criticus, die in de Nieuwe Rott. Crt. het woord voerde en één der alleronzinnigste was, die wij ooit als schrijver hebben ontmoet in de literatuur, is de jood (als katholiek gedoopt) Victor E. van Vriesland. Deze viespeuk heeft in Groot-Nederland ons vergast (in dubbele betekenis) op (met) een reeks verzen over „de aandoeningen der liefde“.

Ik wil daarvan dit criant gemeene voorbeeld publiceren. Het zou immers kunnen zijn, dat men beweerde dat ik „overdreef“, zooals men schreef toen ik wees op Slauerhoff's allersmerigste maagdeliederen. Zie hier dan een joodsche „aandoening der liefde“ gepubliceerd in Groot (ik herhaal Groot) -Nederland van Februari 1937:

Laat mij slapen dezen nacht, o vrouw,
aan uw levend lijf bij u in bed;
Eenzaamheid en angst en rouw
hebben hun ijskouden klauw
in mijn krimpand hart gezet.
Laat mij één nacht veilig bij u rusten.
Ik ben moede, vrouw en vrees den dood
met uw schaamteloze lusten
Neen? gij zult mijn teeder lijf niet schenden
zoek een andre bedgenoot.
'k Zal mij dan tot Neeltje Goedbloed wenden
Mijne streelingen bekoren haar.
Neen! o neen! dat nimmer! Kom dan maar!

Met dit al werd Victor van Vriesland de criticus van de Nieuwe Rott. Crt., redacteur van Groot-Nederland en werd hij destijds bij de huldiging van den Vlaamschen dichter Emile Verhaeren mij als officieel metgezel naar Saint-Amand meegegeven.

Verhaeren! de grootsche, sterke en reine Germaansche dichter, waarvan slechts één in honderden van jaren opstaat. Verhaeren, wiens „les Heures claires“ een subliem getuigenis is en blijft eener zoo zeldzaam kuische en onsterfelijke liefde, deze Verhaeren werd boven zijn grafsteen toegesproken door den vunzen jood Van Vriesland. Het was erbarmelijk, maar in die jaren was alles immers mogelijk.

En dan te weten, dat Marsman eens dezen genialen Emile Verhaeren uitmaakte voor een miserabelen orgeldraaier. In zestien talen vertaald zal deze groote schepper van visioenen, weergegeven in een dichterlijke taal, die even zoo beeldrijk als muzikaal is, geprezen blijven door eeuwen, ondanks de hysterische kreten van decadente ontstellers en verknoeijs onzer

prachtige, sterke, elastische en schoone taal.

Er zijn literatuurliethebbers, die zoo door den zieken geest dezer poëtische moderniteit, den geest der ontbinding, aangetast zijn, dat zij zich gaan verbeelden, dat achter den waanzin en de nonsensikale vuilschrijverij nog wel het geniale stak. Oorzaak hiervan was, dat het poëtisch onderscheidingsvermogen sterk verminderde. Deze Zuid-Nederlander, wiens poëtische experimenten hier „groote en belangwekkende invloeden ten goede“ (!!!!! N. R. Crt.) hadden te boeken, werd in 1931 bekroond met het volgende poëem.

Het werd opgenomen met bewonderend bij-schrift in de N. R. Crt. waarin reeds de jood Van Vriesland de lakens uitdeelde. Het gedicht heeft de volgende inhoud:

Rodica en Dodica waren aan elkaar gebonden
zoo heeft de vroedvrouw ze gevonden
van Rodica en Dodica
de ooievaar speelt trekharmonika
Op de trekharmonika
schilderde de schilder Rodica en Dodica
Rodica was net zoo groot als Dodica
op die trekharmonika
Op de trekharmonika
speel het liedje van Rodica en Dodica
Dodica had een vrijer lief en Rodica had er
geen
toch was Rodica net zoo groot als Dodica
Met een lange ruk is het liedje uit op de
trekharmonika
Van Rodica en Dodica
Dodica is dood en Rodica is rood
toch was Rodica net zoo groot als Dodica.

Als deze soort baarljke nonsens nog officieel bekroond wordt, kunnen wij rustig vaststellen, dat wij bij het sterfbed der kunst en critiek staan.

Wij maakten in de jaren 1920—1940 een verval mee onzer dichtkunst, dat niet zwart genoeg kan worden weergegeven. En nog, heden ten dage hebben deze soort knoeiers het hoogste woord. Nog droppelt hun vergif neer. Nog marcheeren zij in „stille opmars“ op. Waarheen? Zij willen het publiek wijsmaken, dat zij, met hun z.g.n. pregnante strofen, hun zinloze aanduidingen en wellustige nuchterheden, hun harmonieloozen, leelijk gevormden, techniekloozen rommel, het komend geslacht vormen onzer woord-kunstenaars. De hemel behoeft ons niet eens genadig te zijn, wij zullen 't zelve wel klaarspelen met deze zede- en taalbedervers.

De groote Josef Pembauer zeide laatst op een huisconcert bij den Beauftragten der provincie Zeeland: „Na den oorlog komt een wezenlijk tweede front. Daarin treden de kunstenaars aan. Zij hebben een niet minder hevigen strijd te voeren.“ Ik zou er aan willen toevoegen: „óók tegen jodendom en kapitalisme“. Want wie zich verbeeldt, dat deze elementen in de komende jaren zullen zwijgen, zal zich vergissen.

Wat echter hebben wij tegenover deze decadentie en vormschending te stellen? Wat is dan de plicht, de groote verantwoordelijke plicht van de nationaal-socialistische kunstenaars in de komende jaren?

Ik zal deze vraag, nadat ik eerst heb geschreven over de nuchterheid en het vandalisme in de poëzie, in dit blad mede beantwoorden.

Zij is m.i. wel van het grootste belang. Zijn er nieuwe wegen in de literatuur? Zijn er gezonde jongeren, begaafde dichters, die tot heden nimmer hun kans kregen?

Is er literair-poëtisch talent hier in Noord- en Zuid-Nederland in stilte werkzaam? Zijn er teekenen onder de jongeren van verzet? Ja en nogmaals ja! Daarom dient men te overwegen, hun de gelegenheid te geven zich te uiten, regelmatig en vrijuit. En die gelegenheid zal en moet er komen in het belang onzer Nederlandsche letteren en in het belang van het nationaal-socialisme.

Veere, Juli 1942

Spionnenjacht in Moskou

EEN BLIK OP HET LEVEN IN DE SOVJET-HOOFDSTAD

De Russische schrijver-teekenaar A. Stenros geeft hier opnieuw een onopgesmukt beeld van de dagelijksche gebeurtenissen in Moskou.

Zijn heele leven lang had hij alleen schroeven gefabriceerd, de oude arbeider in een Duitse kindergewagenfabriek. Hij deed dat heel goed. Maar hoe al het andere gemaakt werd, wist hij niet. Toen schonk zijn dochter het leven aan een stevigen zoon. In de gemeenschappelijke huishouding was natuurlijk dringend een kindergewagen nodig. Zijn vrouw zei: „Man, twintig jaar lang heb je op de fabriek eerlijk gewerkt; hebben we nu geen recht op een gratis kindergewagen?” — Van nu af aan bracht de arbeider iederen avond een stuk uit de fabriek mee naar huis. Toen hij tenslotte alles bijeen had, ging hij de zaak in elkaar zetten. En o wonder! toen hij ermee klaar was, had hij geen kindergewagen, maar een machinegeweer!

Dat is natuurlijk een mop, en niet een Duitse, maar een bolsjewistische. Maar hij is kenmerkend voor de denkwijze der „gelukkigen in het Sovjet-paradijs”, want hij demonstreert pregnant de zoogenaamde „sovjetische waakzaamheid”. Bij normale mensen zou dat laatste synoniem zijn met klinisch idiotisme.

Er is geen ander land ter wereld, waar argwaan, wantrouwen en wederzijdsche controle op een zoo „hoogen trap van ontwikkeling” staan als in de Sovjet-Unie.

Om bij de boekhouding van het invalidengenootschap „De Roode Doodkistenmakers” te komen, moet men een halven dag bij een doorlaatsbureau zoekbrengen. Een half-analfabeet zit urenlang je pas te „controleeren”, moet beslist 't een en

ander aan je lidmaatschapskaart van den vakbond veranderen, („U hebt uw contributie voor de vorige maand nog niet betaald!”) en verandert op het doorlaatsbewijs den naam zoo grondig, dat hij hem zelf niet meer lezen kan.

En tezelfder tijd verneemt men bij de bedrijfscommissies uit de verslagen en „debatten” van de meest verschillende vertegenwoordigers, specialisten en deskundigen ook het belangrijkste en geheimste over de grootste fabrieken.... De besprekingen vinden steeds op neutralen bodem plaats, niet in de fabrieken. Dat is uit overwegingen van „waakzame voorzichtigheid”. Maar bij de besprekingen krijgt men inzicht in de bedrijfsplannen, daar worden de middelen en wegen tot hun verwezenlijking besproken, enz. kortom: alle aanwezigen leeren ook de belangrijkste bedrijfsgeheimen kennen....

Eenmaal was ik in de gelegenheid het verslag van een fabrieksdirecteur aan te hooren. Hij sprak over het thema: „socialistische waakzaamheid”. Hij zette uiteen, waarom die noodzakelijk was en wat men als een bedrijfsgeheim diende te bewaren. Dit rapport werd, behalve door personen, die in het geheel niet tot de fabriek behoorden, waaronder ik, aangehoord. Uit dit rapport vernamen wij juist datgene, wat wij niet mochten weten, namelijk alle geheimen van het bedrijf.

In de Sovjet-Unie heerscht een eeuwige kringloop: hoe meer over waakzaamheid gesproken wordt, des te meer geheimen worden rondverteld, en hoe vaker geheimen worden verraden, des te meer wordt over de waakzaamheid gezwamd. Uit dezen toovercirkel kunnen de Sovjets zich met geen mogelijkheid meer losmaken. Naarmate zij zich vaster in den chaos der geheimen verstrikken, wordt hun argwaan tegen alles en iedereen groter. Zelfs hun eigen schaduw vertrouwen zij niet meer. Ieder meent in den ander, al is hij zijn beste vriend, een booswicht te zien.

Daarom is het ook geen wonder, dat de heele Sovjet-bevolking sinds het begin van den oorlog aan „spionnenmanie” leidt. Ieder min of meer goed gekleede figuur wordt terstond onder de loupe van den argwaan genomen. Beleefdheid werd reeds vroeger met schreeve blikken beschouwd, nu was ze zelfs tot een algemeen gevaar geworden. Bedachtzaamheid, besluiteloosheid of wachten op straat werden symptomen of kenteekenen van kwade bedoelingen. Voor mijn oogen werd een stokoud grootmoedertje door de militie weggesleept, alleen omdat ze gevraagd had welke de kortste weg naar het hoofdkantoor was.

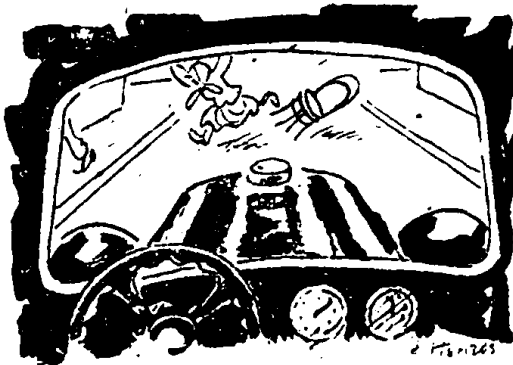
Het af luisteren van gesprekken was ook in vredetijd reeds zeer verbreid geweest, maar in den oorlog werd het onverdragelijk. Het was voldoende, dat men met een bekende vijf minuten stond te praten, om verscheidene weinig ver-

trouwenwekkend uitzieende individuen tot zich te trekken, die je ononderbroken aanstaarden.

Eens stond ik op een tramhalte. Het wachten duurde lang en ik stak een cigaret op. Onmiddellijk stond een jongeman, naar het uiterlijk te oordeelen een lid van de

„Communistische Jeugd”, naast mij en begon mij uit te vragen. „Waar ik wel mijn cigarettenaansteker vandaan had?”

In Sovjet-Rusland heeft in de laatste twintig jaar niemand zoo'n ding gezien! Er zijn mensen, die zich überhaupt geen voorstelling ervan kunnen maken. In de oogen van mijn inquisiteur stond de bolsjewistische waakzaamheid te lezen. Ik gaf hem geen antwoord, maar nam hem even terzijde en onthaalde hem op enkele krachtige en specifiek sovjetische „liefkoozingen”. Dat hielp, want het was het beste bewijs ervoor, dat ik geen spion van den vijand was. Een lachje van voldaanheid gleed over het stoere gezicht van den jongen, en hij liet mij verder ongemoeid op mijn tram wachten.

Toen zij de dreigende snuit van een auto voor zich zag....

De straatjongens — en er zijn er in de Sovjet-Unie heele legioenen — hebben een boeiend, meeslepend spel bedacht: jacht op spionnen. Zij zoeken een slachtoffer en volgen dat op de hielen, terwijl ze zijn doen en laten nauwkeurig vaststellen. Dan gaan zij naar de militie en disschen daar een fantastische geschiedenis op. De gevolgen van deze „pleziertjes” kan men zich indenken....

Over het algemeen heeft deze spionnenmanie niets met patriotische drijfveeren te maken, maar is, zooals alle andere spelen der Sovjet-jeugd, slechts een modern middel met behulp waarvan men een vorm van zenuwprickelend amusement schept. Bovendien opent een succesvolle jacht de mogelijkheid zich te onderscheiden en een of ander privilege te verwerven.

De regeering wakkerde natuurlijk met alle middelen deze manie aan en lanceerde een oproep tot verscherpte waakzaamheid onder het motief, „dat de vijand sluw en gemeen was en niet sliep.”

Alle woonwagens werden met bijzondere passen uitgerust, die

Jacht op spionnen

iedere week een anderen vorm en een andere kleur hadden, „om den vijand het vervalschen te bemoeilijken.” Vanaf den eersten oorlogsdag werd in Moskou de staat van beleg geproclameerd; aan de muren en reclamezuilen waren veelkleurige plakaten aangebracht, die de nieuwe regeling aankondigden. Wanneer 's avonds ergens ook maar een glimpje licht doorschermerde, wierpen de dienstdoende controleurs de vensters resoluut met steenen in... Dit proces was zeer verlokkelijk, uitermate geliefd en waarborgde „orde”, daarom was het bijna wettelijk toegestaan en werd nimmer bestraft. Zulke „scherpschutters” bestonden in Moskou in massa en overal kletterden en rinkelden ingegooide vensterruiten op het asfalt... Meestal waren het totaal „onschuldige” vensters die eraan moesten gelooven. Doch deze schuldeloosheid was niet bewijsbaar en zoo bleven al deze handelingen onbestraft. Vooral de jeugd maakte er een sport van en verkreeg in deze „athletische oefening” een groote vaardigheid.

Met een decreet van de Sovjet-regeering werd het instituut der huisdienstplichtigen in het leven geroepen, de zgn. luchtwacht, bestaande uit huurders en ondergeschikten van de huisbazen. De plichten van deze lieden werden door de huisbeheerders individueel op de meest verschillende wijzen uitgelegd, maar in één ding waren ze het allen eens: de „bolsjewistische waakzaamheid” moest ten top gevoerd worden! Overdag deden veelal de oudste mannen en vrouwen dienst. Zij rookten, breiden, lazden. Meestal echter — sliepen zij.

Werkloze straatslijpers droegen voorzichtig zoo'n stokoud, ingedommeld moedertje met stoel en al mid-den op straat en zetten haar daar neer. Kwaadaardig claxongeloei en

De huisbaas houdt les.

spionnen niet door den schoorsteen weedend remgeknars scheurden haar wakker uit haar zoete sluimering! Zij stierf bijna van schrik, wanneer ze voor haar neus de dreigende snuit van een auto zag.

De nacht werd door de jeugd in beslag genomen. Het nachtwaken opende de mogelijkheid tot onbeperkte vrijages. Hier was de „waakzaamheid“ er in hoofdzaak op gericht verliefde paartjes, die hun post verlaten hadden, op te sporen en te belagen.

Bij de meeste huizen met kachelverwarming werden alle schoorsteenen dichtgemetseld. „Opdat de

seinen kunnen geven aan den vijand in de lucht, weet u!“ vertelde mij gewichtig een huisbaas.

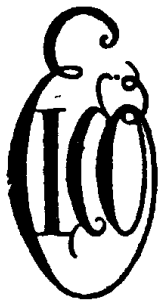
Die huuropzichters zijn merkwaardige natuurproducten van de Sovjet-Unie. Het is van oudsher gebruikelijk op deze posten de onnoozelste en on-intelligentste partijgenooten te plaatsen. Toch zijn er daarvan nog niet genoeg. Daarom zijn onder de huisjesmelkers ook vele partijloze „schipbreukelingen des levens“ te vinden. In iedere Sovjetmop, in iedere operette of anecdote stuit men beslist op een huisbaas. Hij is een van de meest komische figuren uit het Sovjet-leven.

Volkorenbrood bevordert de gezondheid

MIJ. VOOR MEEL- EN BROODFABRIEKEN N.V.
VIJZELGRACHT 28

TELEFOON 37296

Drukkerij „ELCO“

J. L. BUITENDIJK — Treuhänder
Groenburgwal 4—12, Amsterdam-C,

Tel. 43711. Speciaal ingericht voor
Periodieken en Kleurendruk

EDWARS & Co.

KLEEDERMAKERIJ

Koningsplein 10
AMSTERDAM-C

Telefoon 34439
Postgiro 42650

Gegarandeerd 1e kwaliteit Maatwerk voor Dames en Heeren

Cafe-Restaurant „EXPRESS-KLAUSE“

SPU STRAAT 330, bij het Spui — Telefoon 35161

PILSNER — URQUELL ORG. — HEINEKEN'S BIEREN

Verkeerslokaal der Duitse Weermacht

Dagschotels den geheelen dag Middagtafel van 12—2.30 uur f. 1.35

DORFKRUG „ZUM PETER“

(DIE FIDELE BAUERNSTUBE)

SPECIALITEIT SCHULTHEISS-PATZENHOFER BIER.

VOETBOOGSTRAAT 4

AMSTERDAM-C.

Firma **B. Poppers** ENGROSHANDEL

O.Z. Voorburgwal No. 113
Telefoon 42800
AMSTERDAM

Fabriek van **Babykleeding**
en **Kinderkleeding**

BENT U BANG

om in het openbaar te spreken. Staat U te trillen op Uw beenen. klopt het hart U in de keel of zoekt U uitvluchten als U spreken moet of wilt? Donders cursus

VOOR DE VUISTWEG SPREKEN

(derde druk) helpt U heen over deze moeilijkheden en leert U in verrassend korten tijd vlot en vrij te spreken in het openbaar. Werkelijk. Donders nieuwe methode maakt dit U gemakkelijk. Ons 30 bladzijdige geïllustreerde prospectus franco per post na storting van 22 cents op postrekening 12.42.42 of na ontvangst van 22 ct aan postzegels, bij

Jood of Nederlander?

Bij een bezoek aan „De Hooge Veluwe“ troffen wij daar een standbeeld aan van den Boerenleider Christiaan de Wet, een Nederlandsch-volkschen strijder bij uitnemendheid.

De uitbeelding van de figuur De Wet wijst evenwel in niets op zijn Germaan-zijn. Integendeel, wij zien in het beeld een jood! En dat wordt verklaarbaar, wanneer we ervaren, dat de beeldhouwer de jood Mendes da Costa was! Vanzelfsprekend mogen wij NU eischen, dat dit beeld verwijderd wordt en NEDERLANDSCHE kunstenaars handen een waarlijk Nederlandsche De Wet-figuur schep-
pen.

Vrijwillige Verkoop

J. C. VOOGD

makelaar, zal op **MAANDAG 7 SEPTEMBER 1942**, des middags na **DRIE** uur, in het Verkooplokaal „FRASCATTI“, ten overstaan van den notaris

J. H. KROM

in veiling brengen het

kapitale Heerenhuis

met ondergrond en erve aan de

HEERENGRACHT 440

(IN DE BOCHT)

groot 530 CENTIARE.

Te bezichtigen **DINSDAGS EN DONDERDAGS**, des namiddags van 2—4 uur, alsmede op den verkoopdag des voormiddags van 10—12 uur.

De bewijzen van eigendom en de veilingconditiën zullen vier dagen voor, alsmede op den verkoopdag, des voormiddags ter inzage liggen ten kantore van voornoemden notaris J. H. KROM. Jan Luykenstraat 12, Amsterdam (Z.).

Nadere inlichtingen verstrekt de Directie-Makelaar J. C. VOOGD. Tesselschadestraat 31 te Amsterdam. Telefoon 83019.

Vrijwillige Verkoop

J. C. VOOGD

makelaar, zal op **MAANDAG 7 SEPTEMBER 1942**, des middags na **DRIE** uur, in het Verkooplokaal „FRASCATTI“, ten overstaan van den Notaris

J. H. KROM

in veiling brengen het

I. WINKELWOONHUIS

met ondergrond en erve en afzonderlijk bovenhuis bestaande uit drie afzonderlijk verhuurde bovenwoningen aan het

Waterlooplein 111

groot 49 CENTIARE.

II. WINKELWOONHUIS

met ondergrond en erve en afzonderlijk bovenhuis bestaande uit drie afzonderlijk verhuurde bovenwoningen aan de

Nieuwe Hoogstraat 20

groot 69 CENTIARE.

Te bezichtigen **DINSDAGS EN DONDERDAGS**, des namiddags van 2—4 uur, alsmede op den verkoopdag, des voormiddags van 10—12 uur.

De bewijzen van eigendom en de veilingconditiën zullen vier dagen voor, alsmede op den verkoopdag des voormiddags ter inzage liggen ten kantore van voornoemden notaris J. H. KROM. Jan Luykenstraat 12, Amsterdam (Z.).

Nadere inlichtingen verstrekt de Directie-Makelaar J. C. VOOGD. Tesselschadestraat 31 te Amsterdam. Telefoon 83019.

Een keur van werkstukken van vele auteurs in ons fonds

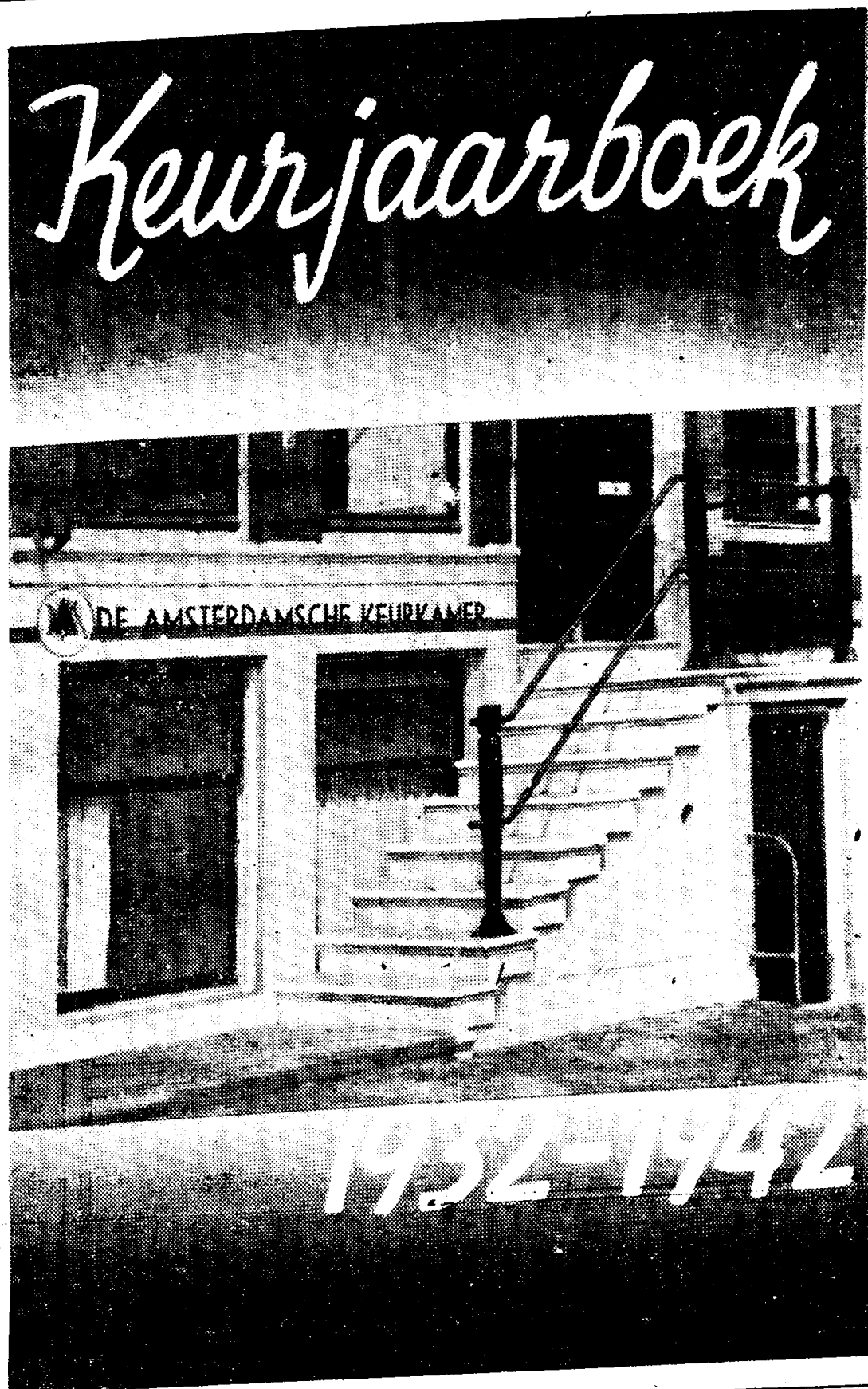
Ingeleid door Prof. Dr. T. Goedewaagen, Secretaris Generaal van het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten

Verlucht met een groot aantal portretten, teekeningen en foto's uit ons archief.

Het weekblad „Storm“ schrijft over het tienjarig bestaan van De Amsterdamsche Keurkamer, bij welke gelegenheid het „Keurjaarboek (1932-42)“ werd uitgegeven: „Ook de komende tien jaren zullen door strijd worden gekenmerkt. Want heel de Keurkamer staat in het teken van Groot-Germanje en zooals het Keurjaarboek met den kreet „Heil Hitler!“ begint en van verschillende huisdichters verzen op den Führer en het Rijk bevat, zoo staat ook het heele program voor de komende jaren in dienst van de Grootgermaansche gedachte.“

Gebonden f 4.70

Alom verkrijgbaar in den boekhandel. Vraagt prospectus van al onze uitgaven.

STOFFENHUIS WEST
JAN EVERTSENSTR. 52, A'DAM-W
NU OOK NOUVEAUTES

Het adres voor onze archieven, afvalpapier, confectieafval en lompen, oude metalen in elk kwantum is?

Gebr. THEUNIS
AMSTERDAM, Lijnbaansgracht 55-70
Telefoon 49326

E. SLAP

St. Antoniebreestraat 12-14
Telefoon 43879 - Amsterdam

**GROSSIER IN
WOLLEN STOFFEN**

**Aanbevolen Café's en Restaurants
Den Haag**

RIDDER KLAUSE
Rijswijkseplein
Verkeerslokal der
Deutschen Wehrmacht

Special Ausnahm aus-
schliesslich Deutscher
Biere - Vergunning
Toussaintk. 1h Veenkade

**VRAAGT TOEZENDING VAN
GRATIS BROCHURES OMTRENT
Het Nederlandsch Arbeidsfront**
P. C. ROOFSSTRAAT 180
AMSTERDAM-ZUID

Steunt ons Blad

TRANSPORT- EN AANNEMERSBEDRIJF J. W. Arends & Co.
belast zich tevens met alle voorkomende transporten voor de Wehrmacht
VELDHOVEN TELEFOON 423
Kantoor: Zeelsterstraat 101 — Telefoon 2734 — EINDHOVEN

Firma Gebr. Spier
Heerenmode en Kleermakerij
NIEUWSTAD 1
ZUTPHEN

voor KLAVARSKRIBO muziek
MUZIEKHANDEL „CRESCENDO“
VRAAGT GRATIS PROEFLES
Bewindvoerder kam P. SCHURMAN
AMSTERDAM — WESTEINDE 10 — TELEF. 40439

**Bestelt direct!
Voorraad beperkt!**

Doodskopringen	f 1.50
Ring	f 2.50, f 3.—
Hakenkruisringen	f 1.—, f 2.—, f 2.50, f 3.—
Wolfsangelringen	f 1.—, f 2.—, f 2.50, f 3.—
Jeugdstormringen	f 1.25
Dasklemmen met hakenkruis of wolfsangel	f 1.25

„WESTFALIA“

STÉENSTRAAT 117 - ARNHEM - TELEF. 22016 - POSTREK. 4278

UW ADRES VOOR BOEKEN IS

De Volksche Boekhandel
HILVERSUM — LEEUWENSTRAAT 13 — TELEFOON 7236
GIRO 50767

Bestel direct de nieuwe uitgaven:
De bekende Westland brochures. Prijs per deel ... f 0.30
o. a.
De oorsprong van ons volk.
Joodsche wereldpolitiek.
Volksche culturele opbouw.
Machten achter Roosevelt
Tegenstanders der Rassenidee en hun strijdmethode
Maassen: Over de Maas ... 2.75
De doorbraak bij Sedan door de Maaslinie, een schitterend oorlogsboek met tal van bijzonderheden.
Jung: Slaven der convoien ... 3.50
Hier wordt het leven van de convoi-matrozen beschreven bij hun doodenvaarten voor Engeland.
Ambrosius: De slag op den atlantischen oceaan ... -90
Keuchenius: De balans over de joden in Nederland ... 1.10
Een sociaal-biologische beschouwing over de joden.
Ruime keuze in Duitsche boeken op elk gebied.

N.V. HARTOG STIBBE'S
Antiquiteitenhandel

INKOOP — VERKOOP — TAXATIES

AMSTERDAM ROKIN 10 — TELEFOON 33331

De Zoeten SCHILDERT door....
HEERENGRACHT 585, AMSTERDAM, TELEFOON 34785

WIJ KOOPEN ALLE SOORTEN
oud papier
 VAN DRUKKERIJEN, FABRIEKEN ENZ.
WED. C. BENDER
 RUSTENBURGERSTR. 34-38 - TELEF. 95061

Uw adres

Cafe v. d. Eijken

Tijdens Saison
 Zeeuwsche Mosselen

VIJZELSTR. 49 - AMSTERDAM
TELEFOON 31208

M. ZEILMAKER - AMSTERDAM
 Schrijfmachinehandel
 Marnixstraat 7 - Telefoon 48616
 Levering en reparatie van alle
 kantoormachines

T. Gansenkolk

BEËEDIGD MAKELAAR
 EN TAXATEUR

VERKOOPLOKAAL
ROERMONDSPL. 28 ARNHEM
TELEFOON 20628

Te Amsterdam, op 't Rembrandtsplein,
 Kunt ge onder elkander zijn,
 Maakt dus gebruik van onzen tip
 En bezoekt allen **CAFÉ TRIP**
REMBRANDTSPLEIN 35, Tel. 37157

CENTRALE
VERWARMINGSINSTALLATIES

Fa. G. OOSTWALD
 Zijlvest 9-11, Telefoon 11067
HAARLEM

Centrale verwarming
Lood- en zinkw. - Sanifair

N.V. JAN SPIERDIJK

Oudste adres voor
MEUBELN
 Groote Markt 20
 hoek Luth. Burgwal

Tel. 11652 - **DEN HAAG**
SALON-, HUIS- EN
SLAAPKAMERS

Bezoekt de

RESI BAR

Korte Poten 18 - Den Haag
 Het toppunt van gezelligheid.
 aanbevelend,
PIET RIJKEN en RESI LINDNER

Uw adres voor

BETER BROOD EN BANKET

RATELBAND

STEENSTRAAT - ARNHEM
TELEFOON 26084

Wie

Ratelbands brood

eet

weet kwaliteit te waardeeren

Arnhemsche **BRETEL FABRIEK**

„KANO”

KAN & Co. - TELEFOON 22120
ARNHEM

MEUBELN
 COMPLETE
 WONINGINRICHTINGEN
 GROOTE VOORRADEN
 LAGE PRIJZEN
huis en haard

120
MODELKAMERS
 HEERENGRACHT 500
 VIJZELSTR 77 A'DAM
 TEL. 31215

Lompen en Metaalhandel

Paviljoensgracht 25, Den Haag
 Telefoon 114391

Inkoop Lompen, Papier, Metalen

DE KOEKOEK N.V.

Bewindvoerder: G. Th. v. d. BORN

E. NOACK'S

FIJNE VLEESCHWAREN EN CONSERVENFABRIEKEN N.V.

AMERSFOORT

ONVERANDERDE KWALITEIT

MAISON RICHE

Bewindvoester: E. Koot-v. Groningen

DAMESJAPONNEN

VAN WOJSTRAAT 64, AMSTERDAM, TELEFOON 28295

Manufacturen Magazijn „**Neerlandia**”

JAN EVERTSENSTRAAT 74-76-78 - AMSTERDAM-WEST

Voor werkman, baby en mama
 is het adres **Neerlandia**

Leest

„De Duivelsche Drieëenheid”

door **Ir. J. v. Roessel**

2e, bijgewerkte en vermeerderde druk

Het boek, dat U **INZICHT** verschafft omtrent dat wat er om
 U heen gebeurt. Wezen van en dwarsverbinding tusschen

Verkrijgbaar bij den
 boekhandel
 Prijs **1.10**

Jodendom - Vrijmetselarij en
Politiek-katholicisme

INKOOPERS DUITSCHE WEERMACHT
EXPORTEURS OP DUITSCHLAND

„NEUROPA”

BERGSTRAAT 14 bis, UTRECHT, TELEFOON 20107

AMSTERDAM
 Hotel-Café-Restaurant „**NEUTRAAL**”

AMSTERDAM, Damrak 8
 TELEFOON 45497 en 47510

Logies met uitstekend ontbijt vanaf f 2.
 Div. Bitters 20 ct. Thee en Koffie 15 ct.
M. W. RABE-KOCH

GALESLOOT N.V.

Lederhandel en Schoenmakerij
 Vinkenstraat 7, **UTRECHT**
 Telefoon 18524

NOUWEN'S
Autobedrijf

Zeeburgerpad 1 - A'dam
 Telefoon 52172-54927

Reparaturen aller Marken
 Diesel- und Benzinmotoren

Einbau von Gasgeneratoren

Drukkers Vischhandel

Engros Dagelijks verse aanvoer
 Import-Export Thuisbezorgen
 zonder prijsverhoging
Amstelveld 7 - Amsterdam

„AUTEX” H. DIRKS

AUTO-REPARATIEWERKPLAATSEN

L. LEIDSCHEDWARSTR. 26-34
AMSTERDAM C. - TEL. 37859

Gebr. TH. & L. BOERS Mzn.
 Geestbrugweg 22 - **RIJSWIJK Z.-H.**

MB

Import, Engros,
 Export, Aardappelen,
 Groenten en Fruit
 Telegr.-adres: Embee
 Rijswijk (Z.-H.)
 Tel. Den Haag 118648
 en 779130 - Delft 1253

KOSTER & LUYTERS

LOODGIETERS EN SMEDEN

Ocraniumstraat 3 - DEN HAAG
 Telef. 332645 - 338606

DE EERSTE NEDERLANDSCHE
BRANDBLUSCH ONDERNEMING

levert nog elk kwantum

Brandblusch-
apparaten

De Enbo

VREDENBURG 67
TELEFOON 21602
UTRECHT